

Naročnina

Dnevna izdaja
v tiskovni izdaji
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SCLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 130
in 2D, večji oglašni
nad 45 mm višine
po 2D-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravljalstvo št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekalni
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inozemstvo, Sarajevsko št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ameriške carine

Vsa evropska javnost se še nadalje obširno peča z uveljavljanjem novih ameriških inoznih carin. Casopisje komentira nove carine posebno z ozirom na izvoz posameznih evropskih držav. Nove uvozne carine zadevajo predvsem evropske industrijske države, katerih izvoz v Ameriko je prav znaten. Nikakor ni misliti, da bodo mogli Amerikanci one izdelke, ki jih evropska industrija proizvaja v nenadomestljivi kakovosti, nadomestiti z lastno produkcijo. Ze med vojno je bilo mnogo poskusov, ustvariti lastno ameriško luksuzno in kvalitetno visoko stoječo industrijo, toda zdravi ameriški okus se je ubranil onih predmetov, ki so jih naredili v Ameriki, posnemajoč evropske zglede večinoma z malim uspehom. Po vojni seveda, ko je bila trgovina odprta preko Oceana, so evropski kvalitetni izdelki spodbudili ameriške domače proizvode. Izkazalo se je, da je ameriška industrija velika le v produkciji masnih izdelkov, nikakor pa ne v kvalitativni, a dražji proizvodnji.

Kakor omenjeno, zadevajo ameriške uvozne carine predvsem Francijo in Italijo. Francija se že pripravlja na pogajanja z Unijo, toda upanja Francozi preveč ne izražajo, kajti pooblastilo, ki ga ima Hoover za znižanje carin, je jako elastično in bolj teoretičnega pomena, kakor pa praktičnega. Lahko se reče, da do znižanja carin faktično ne bo prišlo tako kmalu. Veliko večje pa je razburjenje v Italiji. Italijanski listi navajajo številke o ogromnem uvozu Amerike v Italijo, nasprotno pa je izvoz Italije v Ameriko znatno manjši in sedaj preti nevarnost, da bo ta izvoz postal še neznačajši. Zato je razumljiva zahteva Italije po represijah, Italija ve, da ima velike dolgove v Ameriki, nadalje, da more te dolgove oziroma njih amortizacijo in obresti plačevati le z izvozom blaga, ki je pa sedaj v nevarnosti. Čudno je vsekakor, da je najbolj občutljiva pri teh povišanjih Italija, ko vendar trgovina drugih evropskih držav zavzema večje dimenzije in bo bolj prizadeta, kakor pa Italija. Toda dejstvo velike zadolžitve Italije v Ameriki nam v zvezi z omenjenimi stvarmi kaže na vzrok, zakaj se Italija tako ostro obrača proti Ameriki.

Nove ameriške carine so jasen opomin evropskim državam, da je treba vendarle prestat s sovražno meddržavno gospodarsko politiko. Američani so pokazali Evropi, da mora najti tudi ona za važna gospodarska vprašanja svoj skupni forum, kajti le tako se bo posrežilo Evropi izvojevati na svetovnem trgu ono mesto, ki ji je pripadalo svoječasno. Le tako bo Evropa preprečila svoje popolno zaslužjenje. Danes smatrajo Amerikanci Evropo za svojo kolonijo, kajti ni je evropske države, ki ne bi bila za milijone in milijone dolarjev zadolžena v Ameriki. Posledice te gospodarske odvisnosti se bodo prej ali slej morale pojaviti tudi na političnem polju, kar se je doslej že mestoma dogajalo. Danes predstavlja severnoameriška Unija odločilnejši faktor v evropski politiki zaradi gospodarske odvisnosti Evrope, kakor to smatra javno mnenje v Evropi. Ne motimo se, če trdimo, da imajo nove ameriške carine tudi velik politični pomen, kajti prihajajo ravno v momentu, ko se politične razmere v Evropi vedno bolj poostrejuje. Amerika je storišla z novimi carinami Evropi to uslugo, da jo je opozorila, kako potrebna je gospodarska skupnost in iz nje izvirajoča politična skupnost. Zato pa se proti novemu kurzu ameriške zunanje trgovine najbolj upira Italija, ki je, kakor znano, velika nasprotnica Panevrope.

Uveljavljanje novih zvišanih ameriških inoznih carin je prišlo ravno v času, ko se kažejo v Ameriki znaki občutnega poslabšanja konjunktura. Ravno sedaj je ameriška industrija navezana na čim večji izvoz, katerega bo pa težko doseči, ker bodo po ameriškem zgledu tudi druge države zaprle svoje meje. Ameriška industrija si hoče ohraniti svoj velik notranji trg v času, ko se nahaja ta trg v depresiji in zato ovira uvoz tujih industrijskih in drugih izdelkov. Vprašanje je pa, če bodo ta sredstva mogla ustvariti nazadujočo konjunkturo, katere najbolj viden izraz je naraščanje števila brezposelnih, ki je doseglo 5 milijonov oseb.

Sploh se vidi, da je zadnje čase vsa ameriška politika usmerjena na vzdrževanje dobre konjunktura. Oficijelna poročila o gospodarskem stanju so le preveč optimistična in borza nanje ni reagirala z dvigom tečajev, ampak s polomom. Hoover, sedanjí ameriški predsednik, je sicer mož velikih gospodarskih izkušenj, vendar mu bo le nemogoče ustaviti normalni tok gospodarstva in ga usmeriti zopet nazvgor.

Legitimisti v Bruslju

Bruxelles, 25. jun. d. Semkaj je pred par dnevi prispela skupina ogrskih legitimistov, ki so se podali k bivši cesarici Ziti in Otonu, katere biva na gradu Steenkerkeel pri Bruxellesu, ter imeli tam daljši razgovor. Sami pravijo, da so se prišli ekscesarije in »kraljevičur« le pokloniti.

Bruselj, 25. jun. p. Iz okolice Otona Habsburškega se čuje, da bo ob priliki polnoletnosti obiskal vse dvore v Evropi.

Problemi Male antante

Priznanje Sovjetov — Stališče do Panevrope — Zgraditev gospodarske Male antante

Izjava dr. Beneša

Štrbske Pleso, 25. jun. m. O programu politične konference Male antante, ki se je pričela danes, se čuje, da bodo najprej zavzeli skupno stališče napram Briandovim predlogom, nato pa bodo razpravljali o načrtu gospodarske Male antante. Češkoslovaška bo nadalje spravila v razgovor vprašanje priznanja Sovjetske Rusije, vendar pa pri tem ne bo zahtevala privoljenja niti Romunije niti Jugoslavije.

Jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković bo najbrž opozoril konferenco na zunanje politično akcijo Italije, posebno pa na bolgarsko komitaško gibanje. O habsburškem vprašanju bodo najbrž zavzele vse tri države skupno stališče.

V razgovoru s časnikarji je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš izjavil, da se mora delovanje Male antante na gospodarskem polju sedaj razširiti na splošnejše polje gospodarstva. Vedno bolj razširjajoča se splošna gospodarska kriza to nujno zahteva. Dr. Beneš je govoril izrazito spravljivo o razmerju do Madjarske, ki je po podpisu pariškega dogovora stopilo v novo fazo. »Jaz osebno nimam nobenih predsodkov napram Madjarski,« je dejal dr. Beneš, »in gradim svojo politiko izključno na dejstva. Mi gledamo na to, da Madjarske niti ne izzivamo niti kakorkoli ne dražimo. Mala antanta ni proti nikomur naperjena. Vrata za sodelovanje z Malo antanto bodo za Madjarsko vedno na stežaj odprta. Razmerje napetosti med državami more biti le likvidirano ali pa mora imeti pogubne posledice.

O odnošajih do Avstrije je dr. Beneš de-

jal: »Razmerje odkritosrčnega prijateljstva med Avstrijo in Češkoslovaško je končnoveljavno in trajno. Je kakor na trdni podlagi sklenjen praktičen zakon. Med nami ne obstajajo nobena nesporazumljenja, nobeni nasprotujoči si interesi, nobeno sovraštvo. Avstrija in Češkoslovaška sta v srečnem položaju, da moreta skupno delovati, ne da bi pri tem kršili lastne interese. Kar tiče sodelovanja Avstrije z Malo antanto, mislim, da se to čimprej doseže. Naravnemu razvoju tega razmerja moramo pustiti prosto pot. Nam je mnogo na tem, da se Avstrija razvija in obenem ščiti svoje lastne interese.

Izjava Mironescua

Pariz, 25. jun. a. Romunski zunanji minister Mironescu je izjavil v intervjuju poročevalcu »Petit Journal«, da bi mogel ostati pakt o evropski uniji le zelo rahla zveza, nasprotno pa bi se morala Evropa združiti najprej v več čvrsto upravljenih gospodarskih »provincah«. Najprej bi bilo treba ustvariti regionalne skupine po dve ali tri države kot politične ali gospodarske, glavno pa gospodarske enote. Šele potem bi se lahko poskušalo ustvariti med takimi skupinami panevropsko sodelovanje. Mala antanta bo v Štrbskem Plesu po teh vidikih poskušala ustanoviti malo gospodarsko antanto, kateri bi se lahko pridružile tudi nekatere sosedne države. Cilj take gospodarske grupacije je, da se združijo one srednjeevropske države, katerih industrija in poljedelstvo imajo približno paralelne interese. S tem bi bila potem ustvarjena prva provinca nove Evrope.

Začetek posvetovanj

Štrbske Pleso, 25. jun. m. Konferenca ministrov Male antante se je pričela danes ob 10 v veliki dvorani državnega hotela »Hviezdoslav«. Kakor se je izvedelo, so se na tej konferenci izmenjali pogledi na mednarodni položaj. Mironescu je poročal o prihodu kralja Karla in izjavil, da Romunija čvrsto stoji v Mali antanti. Ministri so ugotovili popolno soglasje pogledov na občni politični položaj. Ob raznih vesteh o reviziji mednarodnih pogodb in o vrnitvi Habsburžanov je Mala antanta ugotovila, da se to vprašanje tiče vseh zaveznikov, s katerimi Mala antanta sodeluje in spremlja vse akcije. Ministri Male antante so ob vesteh v nekaterih listih, da se bo politika Romunije po Karlovem prihodu spremenila, odločno demantirali vse te verzije na podlagi Mironescovih izjav.

Zaključna seja tiskovne Male antante

Štrbske Pleso, 25. jun. AA. Konferenca Male antante tiska je zaključila svoje delo na svečani seji, kateri so prisostvovali vsi trije zunanji ministri držav Male antante. Predsednik Švihovski je izrazil svojo hvalečnost za zanimanje, ki ga ministri posvečajo delu Male antante tiska. Švihovski je naglasil potrebo osnovanja centralnega tajništva tiske Male antante, ki bo imelo nalogo izvrševati sklepe Male antante tiska. Nato je govoril češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Radi konference Male antante je prišlo v Štrbske Pleso okoli 80 novinarjev iz držav Male antante, mnogo novinarjev iz Avstrije, Nemčije, Madjarske, Francije, Italije, Rusije in Zedinjenih držav Severne Amerike.

Smernice nemške politike

Ekspoze zun. ministra dr. Curtiusa — V ospredju so gospodarska vprašanja in trgovinske pogodbe

Berlin, 25. jun. x. V svojem proračunskem govoru v državnem zboru je naglašal zunanji minister dr. Curtius, da je v ospredju nemškega interesa sedaj izpraznitev Porenja. Cilj nemške politike bo moral biti v bodoče ta, da bo stremela in dosegla popolno politično svobodo in enakopravnost Nemčiji. Nemčija bo z vsemi svojimi močmi pospeševala evolucijo, s katero bo skušala zadovoljiti naravne nemške življenjske interese. Pri tem pa se bo Nemčija vedno zavedala, da ima največji interes na varovanju miru. Nemški kabinet se bo z odgovorom na Briandov memorandum bavil prihodnje dni. V odnošajih Nemčije s sovjetsko Rusijo je bilo v zadnjem času zabeležiti precejšnje spremembe v razpoloženju. Pričakovati je, da se bodo v sedanjih pogajanjih nemško-ruske poravnalne komisije v Moskvi lahko odstranili spori, ki so se pojavili med obema državama. Odnosaji s sovjetsko Rusijo so tudi največjega pomena v interesu splošnega miru na svetu.

Nato je govoril o nemško-poljskih obmejnih dogodkih in z vso odločnostjo zavrnil inozemske vesti, ki so trdile, da so bili ti dogodki izzvani na nemški strani. Nato je govoril o trgovinski politiki. Nemška trgovinska politika

je bila v splošnem uspešna, dasi je obžalovati, da so posebno pogajanja z jugovzhodnimi evropskimi državami ostala brez rezultata radi posebnega gospodarskega položaja. Samo z Jugoslavijo in Grčijo obstajajo trgovinske pogodbe že par let. S Češkoslovaško in Madžarsko je sicer tudi že prej prišlo do kratkih splošnih ureditev, vendar intenzivnejše ureditve gospodarskega prometa s temi državami do sedaj še ni bilo mogoče doseči. Z Romunijo je Nemčija do sedaj še v brezpogodbenem stanju, s Poljsko pa je še vedno v gospodarski vojni. Končno je dr. Curtius naglašal, da hočejo navedene države svoje poljedelske proizvode oddajati v Nemčijo, dočim v Nemčiji sami izkoriščanje lastnih poljedelskih proizvodov zadeva vsako leto na večje težkoče k čemur je sedaj prišla še sedanja težka poljedelska kriza. Nemška vlada bi morala torej pri pogajanjih z vzhodnimi državami prav posebno varovati nemško poljedelstvo. Minister je z zadovoljstvom ugotovil, da je pred par dnevi prišlo z Romunijo do začasne pogodbene ureditve gospodarskih odnošajev. Začasno trgovinsko pogodbo z Romunijo bo sprejel nemški državni zbor še na sedanjem zasedanju.

Atlantik znova zavojevan

Kapitanu Smithu je uspelo s 3 tovariši preleteti Atlantik — Prvič z letalom okrog sveta

London, 25. junija. AA. Danes so kapetan Kingsford Smith in njegovi tovariši preleteli Atlantski ocean od Irske do Nove Fundlandije. Tako je bil Atlantski ocean ponovno zavojevan. Zmagovito letalo je monoplan »Southern Cross«, s katerim je napravil Kingsford več znamenitih poletov. Kingsforda so spremljali pilot nizozemske vzhodno-indijske letalske družbe Van Dyk, kapetan Saul iz Dublina in radiotelegrafist Stannage.

Letalo »Southern Cross« je zapustilo Port Marnock v bližini Dublina večeraj zjutraj ob 4.30. Razen dveh ur so bili letalci ves čas poleta v stalni zvezi z vsemi brezžičnimi postajami na obeh straneh Atlantskega oceana. Tukaj so pričakovali vesti o poletu z veliko napetostjo in v času, ko se letalo ni javljalo, so bili v skrbeh za njegovo usodo, ker se je že toliko poletov preko Atlantskega oceana z vzhodne strani ponesrečilo. Končno je prispela zadovoljna vest, da se je veliki polet popolnoma posrečil.

Davi ob 10.13 angleškega poletnega časa je letel »Southern Cross« nizko nad Novo Fundlandsko in iskal Harbour Grace. Bilo je zelo megleno in letalci so le s težavo našli pristajališče. S tem poletom preko Atlantskega oceana je Kingsford Smith dodal svojim odličnim letalskim uspehom nove lavorike. On je prvič obkrožil z letalom svet.

Leta 1928. je v družbi treh tovarišev prvi preletel Pacifik iz San Francisca v Sydney. Minulo leto je preletel zračno črto Avstralija - London v rekordnem času 12 dni 14 ur in 10 minut. Oba poleta je dovršil v letalu »Southern Cross«.

London, 25. junija. x. Letalo »Južni križ« je ob 10.30 angleškega časa pristalo v Harbour Graceju na Novi Fundlandiji, da spopolni zalogo bencina. Polet iz Anglije je trajal natančno 30 ur. — »Exchange Telegraph« poroča, da bo letalo šele jutri zjutraj nadaljevalo pot v Newyork.

Cerkev sv. Paula popravljena

London, 25. jun. AA. Danes je bila ponovno otvorena katedrala sv. Pavla. Otvoritev so se udeležili kraljeva dvojica in drugi člani kraljeve obitelji. Božjo službo je imel londonski škof ob velškanski udeležbi vernikov.

Meščanski blok na Saškem

Dresden, 25. junija. p. Na poziv nemških nacionalistov in kmetskih strank Saksone se zdi, da bo prišlo do bloka meščanskih strank. Tako bi se na Saksonskem sestavila kot posledica zadnjih volitev izrazito protimarksistična vlada.

Bethlen je bil v Rimu

Budimpešta, 25. jun. x. S tržaškim brzovalkom se je danes dopoldne ministrski predsednik, grof Bethlen vrnil v Budimpešto. Na kolodvoru so ga pričakovali mnogi časnikarji, katerim pa ni dal nobenih izjav. Njegov povrtek s tržaškim vlakom se smatra za dokaz, da je Bethlen le bival v Italiji.

Dietrich - novi nemški finančni minister

Berlin, 25. jun. x. Jutri bo demokrat Dietrich formalno imenovan za finančnega ministra. Po njegovem finančnem programu se bo zasnila žrtev omejila samo na uradnike ter bo znašala namesto 4% samo 3% bruto dohodkov. Uradniške plače do 2000 mark ostanejo proste. Izveti so stalni namesčenci v privatnih podjetjih, zato pa se bo naložila 5% doklada na vse dohodke nad 8400 mark. Tudi po novem finančnem načrtu bodo neporočeni plačevali, moški in ženske, posebno 10% doklado na dohodnino. Celotni državni proračun se bo zmanjšal za 100 milijonov mark.

Herman Robert Dietrich pripada politično k demokratom. Rojen 1879 na Badenskem je dovršil pravne študije in je bil več let državni pravnik v Karlsruhe. Kmalu pa se je posvetil politiki. Ob revoluciji je bil badenski zunanji minister. V drugem Müllerjevem kabinetu (od 28. junija 1928 dalje) je bil državni prehranjevalni minister, kjer se je zelo izkazal. V sedanjem Brüningovem kabinetu je bil podkancler in minister za državno gospodarstvo.

Zborovanje pravoslavnih Cerkva

Atene, 25. jun. AA. Odbor delegatov vzhodne pravoslavne cerkve, sklican s strani carigradske vasiljenske patrijaršije v samostan Vatoped na Sveti Gori, je končal svoje delo, ki se je začelo 9. junija in je trajalo 16 dni. Zastopniki so bili predstavniki carigradske, aleksandrijske, antiohijske, jeruzalemske, srbske in romunske patrijaršije. Razen teh so bili tudi zastopniki Kipra in poljske pravoslavne cerkve, ni pa bila zastopana ruska cerkev. Delegati so sestavili spisek vprašanj, ki se bo o njih razpravljalo na prihodnjem preliminar-nem zboru pravoslavne cerkve. Ta spisek bo dostavila vsem avtokefalnim pravoslavnim cerkvam vasiljenska patrijaršija v Carigradu, ki bo objavila svojčas tudi program dela bodočega zborovanja. Pri delu za preliminarno zborovanje vlada polna soglasnost.

Poljski finančnik v Belgradu

Belgrad, 25. junija. u. Zastopnik zunanjega ministra dr. Kosta Kumanudi je priredil v Jockey-klubu svečan obed v čast Charlesa Dewesa, finančnega svetovalca poljske vlade. Dewes je znani finančni strokovnjak. Preden je prišel na sedanje mesto kot finančni svetovalec poljske vlade, je bil pomočnik finančnega ministra v Ameriki. Poleg ministra dr. Kumanudija so bili navzoči ministri Svrljuga, Šibenik, Preka, Frangeš, Srškič in drugi.

Katoličani v Albaniji

O Albaniji malo zvemo. Do zadnjega je veljala ta dežela kot pozornica raznih političnih pustolovcev in sredolovcev. V poslednjem času pa so se razmere v mnogem zelo spremenile in so prav zanimivi podatki, ki jih je napisal dr. Friedrich Wallisch v »Kölnische Volkszeitung« o sedanjem stanju dežele. Wallisch se je dalje časa mudil v Albaniji in imel več razgovorov z merodajnimi šinitelji.

Po njegovem mnenju je podvig mlade albanške države, ki je očiten, pripisovati v veliki meri katoliškemu elementu. Dežela šteje sicer komaj šestino katoliškega prebivalstva. Vendar mu pripada vodilna vloga, ki je tudi zgodovinsko utemeljena. Albanski katoličani so bili prvobitni nosilci narodnostne ideje. Oni so bili nositelji albanstva tudi v najhujših časih turškega gospodstva in so skozi ves zgodovinski kaos, ki je šel preko dežele, ohranili jezik in narodni karakter albanškega naroda. Preko teh zgodovinskih dejstev tudi ni mogel mladi albanški kralj Ahmed Zogu, ki goji polno razumevanje za katoličanstvo in mu je z vsemi simpatijami naklonjen.

V Albaniji je sedež dveh nadškofij, in sicer v Skadrju in Draču, ter treh škofij: v Lešu, Kalmeti in Pultu. Trenutno so v teku pogajanja za konkordat s sv. stolico. Vodilno vlogo v kulturnem življenju albanškega naroda igrajo skadrski frančiškani in jezuiti. Iz njihovih šol izhajajo vsa sodobna albanška inteligenca. Pomenljivo je, da imajo edino oni največjo založništvo knjig v kraljestvu in da so iz njihovih knjigarn izšle domala vse albanške znanstvene in šolske knjige.

Kralj Ahmed Zogu je v veliki meri pritegnil katoličane k vodstvu države. V ministristvu, ki šteje sedem članov, sta dva odlična katoličana, in sicer prosvetni minister Hil Mosi, ki je obenem eden najboljših albanških pesnikov in je tudi navadni zastopnik Albanije pri Društvu narodov, in Kol Taci, finančni minister. Izmed desetih prefektur, v katere je razdeljena država, stojita dve na prefekturama na čelu katoličana. Tudi oba kraljeva adjutanta sta katolika. Vlada se mnogo prizadeva, da na vodilna mesta v šolstvu nastavi katolike, ker ceni njihovo višjo kulturno stopnjo.

Posebna pomembna je podpora, ki jo država nudi katoliškim redovom, da vzdržujejo in ustanavljajo privatne šole. Kljub težkemu gospodarskemu stanju, ki ga prebiva mlada država, se vendar ne štedi, kadar gre za podporo privatnih šol, ki jih večina vodijo redovniki in redovnice. Med drugim podpira država frančiškansko zasebno gimnazijo v Skadrju, dalje ljudske šole, ki jih vodijo Elizabetinke, frančiškanske in dominikanske po raznih krajih države. Vlada je povabila redovnice, da tudi v glavnem mestu Tirani osnujejo podobne šole. Prav tako se snuje novo učiteljske, ki ga bodo vodili katoliški redovniki.

Velikega pomena je notranje in zunanje ministrstvo v rokah Rauf Fica, jako izobraženega in docela evropskega moža, ki sicer ni katoličan, toda ve čeniti pomen katoličanstva za podvig države in je katoličanom vseskozi naklonjen.

Katoliški element, ki je v glavnem naseljen v severnih pokrajinah države, se torej pod uvidnim in tolerantnim režimom prav ugodno razvija v največjo korist mlade albanške države.

Parlamentarne počitnice - rešitev čsl. vladne večine

Praga, 24. junija.

Od zadnjih volitev se vedno kvari motor, ki poganja čsl. notranjepolitično življenje. Zdi se, da kolesje ni popolnoma v redu. Če mojestv s tako težavo in tako počasi sestavlja nov stroj kakor je g. Udržal sedanja čsl. vlado, potem se tak stroj kaj rad zaustavlja, ko je njegovo delovanje najpogotrebnejše. Zato ni čudno, če je parlamentarno delovanje v prvih treh mesecih zelo šepalo radi borbe za prestiž med najmočnejšimi strankama, med agrarci in socialnimi demokrati. Komaj pa se je po težavnem delu vseh najboljših mojstrov posrečilo pravilno izbrusiti zobove koles in vsa kolesa tako uravnati, da se stroj ni pokvaril in razbil, že se je stroj zopet ustavil.

Senat je že dobil v razpravo zakonski predlog o 13. plači državnim uradnikom, socialnopolitični odbor je že pretresal isti zakonski načrt kakor tudi predlog o zvišanju invalidnine in zakonski načrt o zdravljenju financ pokrajinskih samouprav; edelo se je, da te predloge v kratkem sprejme socialnopolitični odbor in potem je sprejem v plenumu skupščine že samo gola formalnost. Ali naenkrat se je uprla narodna demokratska stranka dr. Kramaja, ki noče pripustiti večjih davčnih bremen velekapitalistov. Dr. Kramaj se ne zmeja za to, da je finančni minister hotel zvaliti nova bremena samo na ramena tistih industrijskih in bankarskih krogov, ki bi jih res lahko nosili. Narodnim demokratom kot zastopnikom velekapitala ne pride na misel, da bi skušali izboljšati težavni položaj uradništva, zvišati njihovo kupno moč in tako omiliti gospodarsko krizo. Če so prej vsi stanovi vzeli na se bremena in privolili, da je mogel finančni minister s 300 milijoni Kč (pol milijarde Din) konsolidirati banke, ni sedaj v zastopnikih velekapitala razumevanje za upravičene zahteve uradništva. Ob bok narodnih demokratov se je sedaj postavila tudi obrtniška (Zivnostenska) stranka, ki je zadnji čas šla skoraj vedno roko v roki z agrarno stranko.

Nastala je kritična doba. Mesto, da bi se mu razbila vladna večina, je poslal min. predsednik Udržal nenadoma parlament na počitnice. Dijaki in poslanci ter senatorji gredo torej istočasno na počitnice. Dijaki in profesorji imajo zavest, da so resno delali deset mesecev, se držali programa in predelali predpisano snov. Poslanci in senatorji pa so delali letos samo šest mesecev, svojega programa niso izvršili vso neprestanih sporov v komisiji in tako ne dobe ocen, ker imajo v jeseni razredne in ponavljalne izpite. Seveda ti izpiti ne bodo lahki, ker čaka vladno večino ne samo ostalek programa letnega zasedanja, ampak tudi pro-

Španija dobi jeseni parlamentarno vlado?

Spretna poteza kralja Alfonza

Pariz, 25. jun. d. Zopet se je izkazalo, da je v Španiji, kjer se vsa politika vodi po osebnih vidikih, najboljši politik kralj Alfonz. Potem ko je spoznal, da se vpostavitve parlamentarnega režima ne da več odlašati, ker padanje valute neti prevratne namene republikanov, se skuša dogovoriti z voditeljem levčarskih liberalcev Santiagom Albo, da prevzame jeseni parlamentarno vlado.

Alba, največji veleposesnik Španije, od prvih dni režima Primo de Rivero, ki ga je obtožil korupcije, biva v eksilu v Parizu in je bil namenjen za onega moža, ki bo strmo glasil diktaturo, z njo vred pa dinastijo samo. Zbral je ogromen obtožilni material. Kralju Alfonzu pa je letos uspelo, da Albo loči od ostalih nasprotnikov monarhije in ga pridobi zase za ceno gotovih obljub glede bodoče ustave. Alba pa, ki je najboljši taktičar iz stare politične šole ter je zvit in energičen obenem, prevzame bržčas bodočo parlamentarno vlado.

Na sestanku, ki se je vršil preteklo nedeljo med kraljem in Santiagom Albo v Parizu, se je sklenil, kakor trdijo nekateri listi, sledeči aranžma: Že poleti se izvrše svobodne volitve, ki jih bo vodil še kabinet generala Berenguera.

Ker Alba noče svoje bodoče vlade obremeniti z odgovornostjo za eventualno vplivanje na volitve, ki je v Španiji nezogibno. Alba prevzame nato predsedstvo vlade. Ali bo Alba sestavil koalicijsko vlado iz liberalcev, republikanov in socialistov ali pa samo iz liberalcev, to bo seveda odvisno od izida volitev, ki naj pokažejo dejansko razmerje med monarhisti in republikani. V vlado vstopi najbrže tudi konservativni vodja katalonskega avtonomizma Cambó, ki se je po desetletnem sporu z Albo spravil.

Alba pa je kralju kot neobhodni pogoj prevzema vlade postavil zahtevo, da se imajo kortesi takoj po izvolitvi lotiti izpremembe ustave in je v svojem razgovoru s kraljem bil jako energičen in neizprosčen. Izjavil je, da se krona ne bo mogla držati, ako se ne uvede popolnoma demokratska ustava po angleškem vzoru, tako da bi vsako osebno vmešavanje krone v politični režim bilo popolnoma izključeno in bi kralj imel zgolj vlogo občesposlovanega reprezentativnega simbola. Kralj Alfonz si je pri tem po opazki nekega dobrega pariskega žurnalista pač mislil, da se nobena juha ne poje tako vroča, kakor se skuha...

Santiago Alba že napoveduje velikopote-

zen program notranjih reform, kar pa se v Španiji ne sme jemati preveč resno. Njegova poglavita naloga bo pač okropitev španske valute.

Za nas je važno predvsem to, da je Santiago Alba velik prijatelj Francije in da se pod njegovo vlado ni bati nobenih zunanjepolitičnih avantur, česar so se v Parizu za časa diktature Primo de Rivero, ki je nekoliko ljubimka z g. Mussolinijem, nekoliko bali. Tudi je pripomniti, da je vest o že sklenjenem dogovoru med kraljem in Albom preuranjena in da kralj Albi ni dal še obveznih izjav, temveč ga le poslušal. Nekateri pariški levčarski listi pa sploh dvomijo, da kralj Alfonz misli resno in so mnenja, da je njegov razgovor z Albo bil le taktična poteza.

»Manchester Guardian« ne odobrava, da se je kralj podal v inozemstvo in meni, da je položaj v Španiji tako resen, da bi mogel kralj Alfonz doživeti kakšno presenečenje.

London, 25. jun. AA. Kraljeva dvojica se je snoči udeležila večerje pri španskem poslaniku markiju de Merryju del Valu, ki je bila prirejena na čast španski kraljevski dvojici. Med drugimi gosti je bil tudi ministrski predsednik.

Arnaldo Mussolini opravičuje

bojevitve govore svojega brata

Rim, 25. jun. d. V svoji današnji številki prinaša »Popolo d'Italia« članek Mussolinijevega brata Arnalda, ki z vsjo žurnalistično spretnostjo skuša zvaliti krivdo za poostreitev spora med Francijo in Italijo na Francijo, trdeč, da se ta spor ni poostiril zaradi znanih Mussolinijevih govorov, ampak da so ti govorili bili posledica — vojnih priprav Francije proti Italiji. V resnici pa je ta članek, ki je naravnost diktiran od šefa italijanske vlade samega, svoje vrste opravičuje in sicer prvo, odkar so bili Mussolinijevi govori držani. V dobro poučenih krogih se Arnaldov članek smatra kot znak, da Italija želi popustiti in se od politike brezuspešnih groženj vrniti k realni politiki sporazumevanja.

»Duce« — tako piše Arnaldo Mussolini — svojih govorov v Livornu, Firenci in Milanu ni izustil v nepremišljenosti temperamenta, ampak popolnoma premišljeno; da, bolj pre-

mišljeno nego katerikoli drugi svoj govor. »Duce« je izjavil, da smo dobro poučeni, kaj naši sosedi proti nam zamišljajo in kaj nam pripravljajo. Danes vidimo — nadaljuje članek — da so ogromne oborožitve Francije bile pripravljene in financirane že spomladi 1929, ko Mussolini še ni bil izustil svojih govorov. Italija se ni hotela dati iznenaditi po tragičnih slučajih zgodovine. Italija v svoji vlogi vele-sile se ne more in ne sme dati prehiteti od dogodkov in postati prostovoljna žrtev abstraktnih ideologij.

Tudi ostali listi pišejo v tem znisu. Ni treba posebi poudarjati, da so narodnoobrambni ukrepi francoske vlade v resnici le posledica izživajočega držanja fašistične zunanje politike, ki ji je Mussolini s svojimi govori dal le najkrepkejšega izraza. V ostalem je članek »Popolo d'Italia«, kakor rečeno, smatrati kot rahel znak neke preorientacije rimske politike.

Indija

naj postane federativna država

z veliko provincijalno avtonomijo, toda od podkralja imenovano centralno vlado

London, 25. jun. d. Včeraj izšla II. knjiga Simonove komisije predlaga sledečo ustavno reformo za Indijo:

1. Indija naj tvori federacijo devetih, pod angleško upravo neposredno stojičih provinc in pa 600 neodvisnih, z Anglijo v pogodbenem odnosu stojičih maharaskih držav, ki imajo vsaka svojo posebno vladavino, v katero se nima Anglija nobene pravice vtikati. (Neodvisnih kneževin je v Indiji nad 500, od katerih ima največja obseg Anglije, najmanjša pa šteje komaj par orlov. Eventualne skupne vseidske zadeve se po svobodnem sporazumu obravnavajo na konferenci knezov s predstavniki ostalih indijskih provinc.)

2. Centralna vlada tako dosedanjih pod direktno upravo Anglije stojičih provinc kakor tudi ostale Indije, kolikor se tiče obrambe kneževin in nazunaj ustvarjenega reda v njih, ostane slejkoprej v rokah angleškega podkralja, ki si izbere sam svoje posvetovalce kot nekako le niemu odgovorno centralno vlado z edino izvršilno oblastjo, ker se dosedajni dvotirni sistem tako v centralni kakor v provincijalni upravi ni izkazal. Oblast podkralja naj torej ostane neomejena, v kolikor se gotove agende ne odstopijo provincam. Neodvisen pa bodi podkralj odslej tudi napram ministru za Indijo v Londonu, ki je doslej sam naznačil podkralju svetovalce.

3. Dosedanja postavodajalna zbornica naj se izpremeni v »Zvezno skupščino«. Člani zvezne skupščine se ne izvolijo direktno, ampak delegirajo od provincijalnih skupščin in sicer odposlje vsaka provinca na vsak milijon enega zastopnika, ki je obenem lahko član provincijalne skupščine, a ni da bi moral biti. Zvezna skupščina se nanovč sestavi vsako peto leto. Dosedajni senat ostane kot »Zvezni senat«. Kompetenca skupščine in senata ostane dosedanja, lahko se pa razširi, kar naj bo pridržano razvoju.

4. Vse težišče reform naj bo v postavodaji in upravi provinc. Provincijalna skupščina se izvoli vsakih pet let. Ločeni volivni kuriji Hindov in Muslimanov naj slejkoprej radi velikega medsebojnega interesnega nasprotja ostaneta. Radi nezlomljivega odpora višjih kast se politične pravice parij žal ne morejo razširiti v zaželjeni meri. Dobijo naj gotovo število mandatov v indski kuriji in sicer naj razmerje njihovih mandatov znaša tri četrtnine razmerja med celokupnim številom parij in celokupnim številom vsega prebivalstva sploh (to je tri četrtnine od razmerja 50.000.000 : 300.000.000). Evropci obdržijo svojo posebno kurijo. Dočim znaša število volivnih upravičencev zdaj 2,8%, naj odslej znaša 10%. Zenska volivna pravica naj se še razširi. Skupščina imej odslej pravico izpremeniti ustavo province, česar doslej ni smela.

račun in pereč stanovanjski zakon. Kdo ve, ali bodo vroči meseci dolgi počitnice mogli ohladiti že itak prevročo kri poslancev nasprotnih strank. Zdi se, da ima jesenski program btez ostankov programa pomladanskega zasedanja dovolj razstreljivih snovi, da jih more užgati prenapeto in prevroče ozračje v vladni koalicijski in pogotni celo koalicijski v znak, če ne bo g. Udržal izmislil zopet kakih novih uspešnih hladnih obkladkov.

5. Vlada province ostane v rokah angleškega guvernerja, ki upravo izvršuje v posvetu s svojimi od zaupanja skupščine odvisnimi in njej soodgovornimi ministri.

6. Guvernerji pa so od ministrov, oz. skupščine popolnoma neodvisni in le podkralju odgovorni v vseh zadevah, ki se tičejo vzdrževanja javnega miru in reda pa preprečenja takih postav, po katerih bi ena kasta ali vera ali politična skupina drugi prizadala krivico.

7. Angleži morajo ostati v Indiji, ker »edino možnost za izravnavo plemenskih, verskih in kastojskih nasprotij v Indiji tvori nepristranska oblast, vtelesena v podkralju in guvernerjih«.

8. Od sedanjih Indije se nima ločiti samo Birma, ampak tudi severozapadne province vključivi nemirna gorska plemena, ki so zdaj pod neodvisnimi poglavarji.

9. Dočim je provincijalna policija v gotovem obsegu podrejena provincijalni vladi, ostane armada slejkoprej izključno pod angleško civilno in vojaško oblastjo, ki sploh sama neodvisno vodi vse zunanje in državnoobrambne zadeve.

Simonovo poročilo za angleški parlament, ki ima novo indsko ustavo potrditi, seveda ni obvezno, vendar pa bo v svojih bistvenih točkah na sklep parlamenta brez dvoma odločilno vplivalo. V krogih indskih nacionalistov bodo seveda predložili komisije povzročili vihar ogorčenja in absolutno odklonitev. Nacionalisti izjavljajo, da se bodo konference za indsko ustavo udeležili le pod pogojem, če se sklene popolna neodvisnost Indije z nekaterimi določbami, ki naj pripravijo prehod iz angleške uprave v indsko. Seveda je čisto izključeno, da bi Anglija na to pristala.

Pariz, 25. jun. x. »Petit Parisien« objavlja danes intervju z Nehrujem, voditeljem indijske neodvisne stranke. Nehru je izjavil, da se bo boj z nepokorščino, nadaljeval do zadnjega. Ni misliti na pogajanja ali na kak kompromis. Simonovo poročilo o Indiji je popolnoma nesprejemljivo. Poročilo ni nič drugega kakor svareč nauk. Konferenca zelene mize je mrtva, še preden se je sestala. Nikdar ne bo Indija sprejela nobene odločitve take konference.

Madjarsko posojilo

Budimpešta, 25. jun. p. V gospodarskih krogih se z vsjo resnostjo širijo vesti, da se vlada bavi z vprašanjem najetja inozemskega posojila, ki bi ga mogla dati Kampf-Mayerjeva skupina. Eden izmed glavnih pogojev za posojilo je ta, da se tej skupini zagotovi monopol za izvoz kmetijskih pridelkov. Listi prinašajo to vest z rezervno in prisiljavajo, da je vlada dobila več ponudb iz Amerike, Anglije, Nemčije in Francije.

Romunsko posojilo

Bukarešta, 25. jun. p. V zvezi z vestmi o najetju posojila se je izvedelo, kakor piše »Luptas«, da bo Romunija najela posojilo na angleškem denarnem trgu v višini 50 milijonov dolarjev. Pogajanja so se pričela z iniciativo kralja Karla. S tem posojilom bo Romunija zgradila celotno bazo in brodojve na Crnem morju.

Ceški letalci so dospeli

Zagreb, 25. jun. z. Ob 5 popoldne so prišla na zagrebško letališče češkoslovaška letala, pet po številu. Dvoje so jih odkrili dopoldne v Wiener Neustadtu. Za ostala tri pa je prišlo poročilo, da so se radi neurja razšla. Par ur so letala po zraku. Ko jim je zmanjkalo bencina, so se spustila ob Madjarski meji na avstrijskih tleh. O tem je bilo obveščeno dunajsko letališče, ki je obvestilo Zagreb. Letali, ki sta se spustila v Dunajskem Novem mestu, sta prišli v Zagreb ob petih popoldne. Ostala tri letala, ki so zablodila, so doživela prave odisejane.

Tako se potuje!

Zagreb, 25. jun. p. Za jutri je naročil John de Key od državnih železnice posebni brzovlak od Jesenice do Splita. Brzovlak bo vozil preko Ljubljane in Karlovca in bo sestavljen iz dveh vagonov prvega in drugega razreda in vagona za avtomobile. Potoval bo sam s svojim spremstvom. Z Jesenice odide vlak jutraj ob 9 in pride v Karlovac ob 16 popoldne. Ob 16.25 odide in pride v Split v petek ob 5 jutraj. John de Key ostane kratko v Splitu in namerava prepotovati vso dalmatinsko obalo. John de Key je bogat Američan, o katerem so že listi pisali, kako radodaren je.

Sokolski zlet

Belgrad, 25. jun. m. Davi so prispeli sem člani sokolske delegacije iz Amerike. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki belgrajske občine in sokola ter občinstvo. Pozdravil jih je župan Nikola Krstić, podstarosta sokola E. Gangl in šef centralnega presbiroja v predsedstvu vlade Marjanović. Na pozdrav je odgovoril voditelj ameriških sokolov Ivan Mladinac. Ameriški sokoli so v spremlju skupaj s tukajšnjimi sokoli korakali skozi mesto in se ustavili pred ameriškim poslaništvom, kjer jih je namesto odsotnega poslanika pozdravil opravniki poslovo George. Njemu se je v angleščini zahvalil Mladinac. Nato so poslali brzojavni pozdrav ameriškem poslaniku Princenu, ki se nahaja na Bledu, in predsedniku Združenih držav Hooverju.

Belgrad, 25. jun. u. Jutri dopoldne prispe v Belgrad delegacija lužisko-srbskih sokolov in sokolic. 34 po številu. Vodi jih Jakob Scheide.

Kongres srednješolcev v Belgradu

Belgrad, 25. jun. AA. Od 2. do 5. julija se bo vršil v Belgradu prvi vseslovenski kongres srednješolcev. Po številu udeležencev bo to eden največjih kongresov v zadnjem času v naši državi. Dozdaj se je prijavilo okoli 2500 udeležencev, od teh 1500 iz Češkoslovaške. Najlepše pa je to, da je bil ta kongres sklican na inicijativo samih srednješolcev, oz. roma zveze jugoslovanskih srednješolskih združenj. Kongres bo svečano odprtven 2. julija ob 9.30 v veliki dvorani novega vseučilišča.

Belgrad, 25. junija. z. Novi nemški poslanik pl. Hassel je danes obiskal belgrajskega nadškofa dr. Rudiča.

Herriot o sedanjem momentu

Pariz, 25. jun. d. Herriot je v govoru v Belfortu o sedanjem položaju izjavil sledeče:

»Še veliko oblakov grozeči visi nad Evropo. Prihodnji meseci nam lahko prinesejo ogromne nevarnosti v čisto določeni obliki. Gotove monarhije, o katerih se je mislilo, da so uničene, pripravljajo svoj povratek. Natihem se kujejo načrti. Zato je prišel trenutek, da se predlaga evropska federacija v okviru Društva narodov, ki bo edina lahko na našem starem, od zgodovine razkosanem in s človeško krvjo napojenem kontinentu organizirala mir.«

Nato je Herriot izjavil, da se mora najprej zagotoviti varnost Francije in potem ustanoviti obvezno razsodišče, nakar bi naj se izvedla splošna razorožitev.

Herriot je tudi izjavil, da se desnica glede zunanjepolitičnih problemov popolnoma ujema z levico.

Dunajska vremenska napoved: Kmalu bo zopet jasno in sonarno. precejšnja možnost neviht.

*Brez
truda in muk
morete prati
perilo!*

Schichtov Radion
pere sam varuje perilo!

Slavnost v Slov. Krajini

Čast slovenskemu duhovniku

Slov. krajina, 23. junija.

Dogodki, ki so se odigrali ob prihodu presv. pom. škofa dr. Ivana Tomažiča, pričajo, da živi tudi tik ob meji in v občinah, katerih prebivalstvo je večinoma madžarske narodnosti, zaveden in za narodno državo navdušen rod.

Pot Presvetlega od Črensovec do Dolnje Lendave skozi madžarske vasi Kapca in tri Lakoše je bila triumfalna. Velike množice otrok in odraslih so ga pričakovali ob cesti, so poklekale pred njim. Navdušeno so mu klicali »živijo« *tudi ljudje, ki ne znajo morda niti deset slovenskih besed. Ko je Presvetli tudi z madžarskim: Dicsértessék a Jezus Kristus! pozdravil vernike madžarske narodnosti, je zavladala taka radost, kakršne morda še sploh ni bilo.*

Presvetlemu so se ob sprejemu poklonili zastopniki cerkvenih, vojaških in civilnih oblasti kakor tudi županstvo mesta, Zvečer so mu škofski otroci priredili podokniko.

Včeraj je Presvetli podelil 990 otrokom zakrament sv. birme. Po birni je bil v župnišču slavnostni obed. Med povabljenimi so bili razen presvetlega gg.: okr. inšpektor dr. Fr. Schaubach, ki se je slučajno nahajal v Lendavi, komandant mesta kapetan I. kl. Marković, srezki načelnik dr. Farčnik, zastopnik patrona uprav, veleposestva Kostelac, predstojnik sodišča dr. Fabijani, dekan Baša, biv. nar. posl. Klekl, zdravnik dr. Klar in večje število duhovščine. Med obedom je spregovoril Presvetli, ki je dal izraza radostnemu presenečenju nad prisrčnim sprejemom in nad dejstvom, da je našel med zastopniki cerkve

ne, vojaške in civilne oblasti tako lepo harmonijo. Globok vtis so napravile na vse prisotne besede g. okr. inšpektorja dr. Schaubacha, ki je v glavnem izvajal: »Celo dosedanje življenje sem preživel z župniščem v najlepši harmoniji. Ako imam trdno vero v bodočnost, je jamstvo te bodočnosti duhovnik. Poglejmo zgodovino. Kdo je vzbujal v narodu zavest, ljubezen do domovine? Kdo je bil prvi delavec na prosvetnem in gospodarskem polju? To je bil duhovnik, to je bil zaničevani slovenski kaplan. Tako je bilo tudi v Prekmurju. Ravno duhovniki so bili tisti borci, ki so tvegali vse in so se nevstrašno borili za pravice svoje zemlje in svoje krvi... Zato naj slovenski duhovnik živi v blagor naroda in domovine...«

Proti večeru se je Presvetli poslovil in se odpeljal proti Dubrovniku.

Dubrovnik, 24. junija.

Velik in slovesen je bil včeraj sprejem slovenskega vladike, Velika množica ljudi se je zbrala pri sprejemu, ko so se prevzvišeni škof dr. Tomažič pripeljali v spremstvu g. dekana I. Baša v avtomobilu k nam v Dubrovnik. Pri sprejemu je bilo vse staro in mlado iz Dubrovnika in okolice. Dubrovnik je tako krasno okrašen s slavoloki in zastavami, kakor še nikoli.

Danes so pa presvetli škof delili sv. birmo, zopet ob ogromni udeležbi ljudstva. Tudi škof sami so se pohvalno izrazili o ljudstvu in birmancih, ki znajo tudi slovenski katekizem in razne slovenske molitve, če tudi je občina skoraj čisto madžarska.

Gasilske novice

Ljubljana, junija.

Predsednik pripravljalnega odbora za vseslovenski gasilski kongres g. Rihard Engelsberger se je te dni mudil v Belgiji na kongresu belgijske gasilske federacije v Spaa, dne 14. in 15. junija. Na tem kongresu so se, kakor običajno, vršile pred številnimi gosti razne gasilske vaje, ki pa so se tragično zaključile. Neki belgijski gasilec je imel nalogo rešiti človeka iz gorčice hiše. Gasilec je nalogo izvedel in odnesel človeka iz hiše. Ko pa je z »rešencem« *plezal iz hiše, se je pod njim zlomila balustrada in gasilec je z »rešencem« *omahnil 7 metrov globoko na betonska tla. Gasilec si je pri padcu razbil glavo, »rešene« *pa je ostal živ. Nazoren, strašen dokaz, kako nevarne so naloge poklicnega gasilca.***

G. Engelsberger je bil tudi na Češkem, da se z voditelji gasilskimi osebnostmi dogovori o vseslovenskem gasilskem kongresu. Prepričan se je, da Čehi prav pridno vzbajajo svojo **vzor-no gasilsko vrsto**, ki jo bo postavila župa Praga-Demartini. V tej vrsti bo nastopilo 20 mož s prostimi in orodnimi vajami.

Osrednji češki gasilski samaritanski oddelek pa bo v Ljubljani nastopil pod vodstvom šefa, generala Haeringa, z vzornimi moškimi in ženskimi samaritanskimi vajami.

Ob tej priliki si je g. Engelsberger ogledal ponos čeških gasilcev — gasilski dom v Pragi, ki so ga zgradile gasilske prostovoljne organizacije. Je to devetnadstropno poslopje, namenjeno samim različnim gasilskim uradom in pa s prenočišči za gasilce. V pritličju je krasna kavarna z restavracijo. Vse prvo nadstropje pa zavzema **Vzajemna zavarovalnica prostovoljnih gasilcev**. Ta zavarovalnica ima zavarovanih preko 50.000 objektov, samo praška podružnica pa zaposluje 86 uradnikov. Po velikosti je gasilska zavarovalnica tretja med vsemi češkimi.

V Pragi je g. Engelsberger uredil važnejše zadeve zaradi kongresa, tako vprašanje vožnje, prehrane in prenočišč. Večina Čehov se bo poslužila polovične vožnje in bo po kongresu odšla še v razna slovenska letovišča, zlasti pa na Jadran.

Čehi so tudi že dali enemu najboljših svojih kiparjev izdelati kip, ki ga bodo poklonili Nj. Vel. kralju Aleksandru. Skulptura bo predstavljala dva gasilca pri reševanjem delu. Kip bo vlt iz težkega bron in bo na marmornatem podstavku.

Iz Prage je g. Engelsberger prinesel tudi zlat zletni znak za Nj. Vel. kralja. Ta krasni znak bo razstavljen v izložbi Schwentnerjeve knjigarne.

V pijanosti z nožem

Brežice, 24. junija.

Preteklo nedeljo 22. junija so sušili seno pri posestniku Vegl v Gor. Pirošici Pečar Lojze in brata Pešec iz Stojanskega vrha. Ko so bili proti večeru z delom gotovi, so jo po navadi zavili na bližnji vinotoč. Okrog 11 ponoči so se odpravili proti domu skozi Gor. Pirošico. Kolikor toliko se je vsem poznalo vino v glavi, posebno pa je bil korajžen Pečar Lojze, ki je s kričanjem po vasi budil mirne vaščane iz sladkega sna, posebno pa okrog posestnika Juro Pavloviča ni dal miru. Tako da je šel Pavlovič pogledat ven, kaj da je in pozval Pečarja, naj da mir okrog njegove hiše ponoči. Pečar pa je na to enostavno potegnil nož iz žepa in zabodel Pavloviča v levo stran prsi, da se je ta zgrudil čez prag svoje hiše. Ranjenega Pavloviča so prepeljali v brežiško bolnišnico.

Lastno mater zadavil

Izpred mariborskega senata petorice

Maribor, 25. junija.

Pred senatom se zagovarja danes 26letni posestnik Jožef Vilčnik iz Smolincev. Obtožuje se, da je dne 19. februarja 1930 na Kukavi na okruten način usmrtil svojo mater Marijo Vilčnik na ta način, da jo je zadavil z vrvo okoli vratu, s čimer je zakrivil zločinstvo zoper življenje in telo.

Dne 21. februarja 1930 so našli posestnico Marijo Vilčnik na Kukavi v njenem stanovanju mrtvo na tleh in z vrvo okoli vratu. Na tramu nad truplom je visel predpasnik z zanjko na spodnjem delu. Na mizi pa je ležal rožni venec. Na prvi pogled se je zdelo, da je starka izvršila samoumori. Toda v postelji so se našli sledovi krvi; razen tega se je po izvedenih ugotovitvah na podlagi značilne brazde na vratu, da ni bila zategnjena navzgor ob zanjki, ampak da je Marija Vilčnik umrla očividno radi zadušenja z zadrgnjenjem, izvršenem po tuji osebi.

Sum je takoj padel na sina Jožefa, ki mu je bila mati v breme in ki so ga takoj zaprli. Od začetka je obdolženec tajil dejanje in skušal zvrtniti krivdo na Martina Sedlaška. Pozneje pa je dejanje priznal ter izpovedal, da je bil Sedlašek le njegov spremljevalec in da je vstopil v sobo šele tedaj, ko je bila mati že mrtva.

V ozadju

so žalostne razmere, ki so vladale med materjo in sinom. Obtožnica pripoveduje, da sta leta 1927 prevzela Jožef in Marija Vilčnik ob obdolženčevih staršev Janeza in Marije Vilčnik zemljišče Kukava z vsemi pritliklinami ter lastninsko pravico vsakega do polovice posestva. Starša sta si pridržala nekaj zemljišča ter si izgovorila od izročene posestva dosmrtni bask in prevzitek. Še istega leta je oče Janez umrl. Med materjo na eni strani ter sinom in sinom na drugi strani so se jela pojavljati nesoglasja, dokler ni sin Jožef na materin pristanek prodal nekaj zemlje ter kupil za izkupiček drugo posestvo v Smolincih, ki je bilo dotlej last ženinovega svaka Sedlaška. Materi, ki je ostala sama na Kukavi, ni dajal odslej nobenega prevzitka: radi slabega gospodarstva je prišel nazadnje ob posestvo v Smolincih. V tem položaju je očividno videl obtoženec glavno oviro za boljše življenje v materi; v takšnem razpoloženju je zasnoval neverjeten načrt: spraviti lastno mater s sveta.

Razpravo

je vodil sodnik okrožnega sodišča dr. Lešnik; Guzelj, Lenart, Kolšek in Juhart prisodniki. Obtoženi je zastopal dr. Zorjan.

Obtoženi je bil obsojen na 20 let robije in na trajno izgubo častnih pravic.

Smrt lanika pod vozom

Logatec, 24. junija.

Danes popoldne je peljal hlapec tukajšnje velerogovca in posestnika g. Verbiča dva s senom naložena, skupaj speta voza po glavni cesti proti domu. V drevoredu je skočil med oba voza slučajno tam navzoči 7letni deček Franc Jerina ter se hotel povzpeti na voz. Nesreča je hotela, da je pri tem padel pod zadnji voz, čigar kolesa so mu strla glavo, tako da je fantek v par minutah izdihnil. Voznik nesreče ni opazil, temveč je bil na njo opozorjen šele od neke ženske, ki je šla za vozom in videla v krvi in v prahu ležeč trupl ponesrečenca. Bil je priden in nadarjen fantek.

Delavski tabor

pri Sv. Joštu nad Kranjem

bo 29. junija.

Po sv. maši ob devetih govorita tov. Langus Jožef in tov. Krošl Anton.

Pridite vsi in pokažite s svojo prisotnostjo, da živimo in delamo!

Tabor se vrši ob vsakem vremenu!

Krekova mladina.

10 m globoko padel

Ljubljana, 25. junija.

V Preski pri Medvodah grade sedaj lepo novo šolsko stavbo. Šavbna dela izvršuje ljubljanska tvrdka Miroslav Zupan. Na novi stavbi, ki je dograjena že do drugega nadstropja, se je danes okrog pol petih popoldne pripetila huda nesreča. 20letni zidar Franc Grad, uslužben pri tej tvrdki, je delal v drugem nadstropju. Naenkrat je omahnil in strmoglavil v globino, 10 do 12 metrov globoko ter obležal ves polomljen na tleh.

Zlomil si je levo roko, se potolkel po bradi in levem očesu, dobil znatne poškodbe na glavi in najbrže tudi hude notranje poškodbe. Ljudje so telefonično poklicali z medvoške pošte ljubljanske reševalni avto, ki je prišel že v pičli četr uri. Ljubljanski reševalci so našli Grada še pri zavesti, vendar pa je omedlel, ko ga je avto peljal proti Ljubljani. Grad je bil izročen v bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Vzrok padca z odra je bil ta, ker je omedlel radi hude solnečne vročine.

Pretep med cigani

Kočevje, 25. jun.

Pretekli četrtek so se zgnetli v eno izmed gostilen v vaši Zeljni pri Kočevju kočevski cigani, med njimi tudi dva nekočevska. Ker so bili spočetka precej mirni, jim je gostilničar prinesel zahtevano pijačo. Nekaj časa za tem so se začeli cigani med seboj pripravljati. Gostilničar je hitel cigane pomirjevati, toda ciganska kri je vroča in v hipu je nastal pretep, v katerem so potegnili nekateri cigani ostre in dolge nože in se začeli z njimi obdelovati.

Gostilničar videč nevarnost poboja je poslal po orožnike. Toda preden so prišli, so že cigani izvršili svoje delo. Njihova žrtve je postal nekočevski sodrug, ciganski pritepenec Petrovič, ki je dobil skoraj dvanajst ran z nožem. Najbolj nevarno rano, ki je globoka več centimetrov je dobil za vratom. Ko so izvršili svoj posel so cigani pobegnili drug za drugim, pustivši ranjenca v popolni nezavesti v gostilni. Ranjenca so za silo obvezali še v gostilni, pozneje pa so ga odpeljali k zdravniku v mesto in odloč v bolnišnico. Rane, ki jih je dobil nesrečni cigan, so velike in številne, vendar ne toliko, da se ne bi izlečil in zmazale.

Gostilničar je pravil, da so dobili tudi drugi cigani precejšnje štihe, a so jo vsi ucvrli, videč nevarnost, v bližnji gozd. Zadevo preiskujejo sedaj orožniki.

Nesreča pri delu

Novo mesto, 24. junija.

Grandovec Jožef iz Vrha pri Šmihelu je hotel iz kozoča zmetavati deteljo. Ko pa je bil že vrhu štanta, se mu je gornja lata, za katero se je prijel, zlomila in je tako nesrečno padel na tla, da si je težko poškodoval nogo. Morali so ga prepeljati v bolnišnico.

Vovk Anton, delavec pri upravi banovinskega posestva se je, ko je hotel pri košnji nabrusiti koso, tako nesrečno vrezal, da je radi težke poškodbe moral takoj oditi v Kandijo, kjer so mu nudili hitro pomoč.

Kralj Anton iz Gradenca je vozil gnoj na njivo. Iz neznanega vzroka pa je padel z voza, pri čemer si je tako težko poškodoval roko, da je moral iskati pomoči v kandijski bolnišnici.

Vuk Jožef, zaposlen kot cirkularist na žagi v Radolci, je hotel sneti neki jermen s kolesa med tem ko je stroj bil v pogonu. Po nesreči pa je udaril jermen po neki v bližini stoječi lestvi, da je z vso močjo priletela v glavo. Le srečnemu naključju se ima zahvaliti, da ni poškodba še hujša. Bil je prepeljan v kandijsko bolnišnico.

Med kočevskimi rudarji

Kočevje, 25. junija.

Najhujši meseci so za nami. Februar, marec, april in maj bodo za nas en sam spomin gorja in bede. Toliko pomanjkanja ni kočevski rudar užil še nikoli kot ravno v tem času, ki je bil za kako postransko ali poljsko delo popolnoma nepriluden. Sedaj delamo redno, to se pravi petkrat v tednu. Praznujemo še v sobotah in nedeljah.

Toda motil bi se, kdor bi mislil, da je beda že odpravljena. Večina rudarjev, zlasti rudarskih družinskih očetov se je zadovoljilo kolikor je pač šlo in sedaj morajo vsi ti odplačevati. Veliko dobro delo je storila v najkritičnejšem trenutku Vincencijeva konferenca v Kočevju in dolenjskaški župnik, duh svetnik g. Karl Skulj, ki so pritekli nesebično na pomoč z živili in z denarjem. Vsem bo naše rudarstvo ohranilo toplo hvaležnost.

Eno je, kar nas straši še vedno, kar nam jemlje dobro voljo do dela: kaj bo v bodoče? Ali se ne bo zopet ponovila stara za nas rudarje tako žalostna igra? Trboveljska premogokopna družba je napravila pogodbo z upravo državnih železnic za eno leto. Ko bo pogodba potekla (in leto se zavrti tako bliskovito hitro!), se bojimo, da ne bi zopet prišlo do praznovanja in počivanja. Saj tako dobro drži: delavec dela z veseljem marljivo kot mrvlja, če ve, da je njegov zaslužek gotov in tolik, da z njim živi sebe in družino. Če pa je negotov in povrh še mal, mu jemlje veselje do dela. Naj bi to dejstvo upoštevali naši gospodarji.

V zadnji krizi se je vse naše delavstvo zadržalo izvanredno mirno. Dasi je šlo načeloma za eksistenčno vprašanje, je potrpevalo v nadi, da se stvar ne bo nikoli več ponovila. Kako bo v bodoče ne more prerokovati nihče. Naj bi to upoštevali pri TPD!

Otroci požigalci

St. Jernej na Dolenjskem, 24. junija.

V ponedeljek 23. junija ob pol 4 popoldne je naznanjal zvon, da neke gori. Na Dobravici so bili pri Cvelbarju sami otroci doma. Oče je tesar in je delal v St. Jerneju, mati pa je bila na polju. Pa so otroci neke staknili vžigalice in povzročili požar. Zgorel je svinjak in hlev, ki se dobro ni bil dogotovaljen. Tudi ena svinja se je nekoliko ožgala. Da niso takoj prihiteli gasilci, bi bila zgorela tudi hiša.

Pazite, da ne dobe otroci vžigalice!

Strelna užgala na Gorjancih

Metlika, 25. junija.

Danes ob 11 se je pripravljala huda ura nad Gorjanci. Visoko gori na Zumberškem, najbrž na Pilatovcih, se je potegnila ognjena kača in kmalu je bilo videti tam gori močegen dimnat steber. Kaj je pogorelo in koliko je škoda, še ni znano. Nevihita je odvihrala v smeri proti Zagrebu. Po vsem tem, kar je bilo videti, ne pričakujemo razveseljivih poročil z one strani.

Gojitev cvetic na oknih in balkonih

1. Pred presajanjem operi čisto stare cvetlične lonce zunaj in znotraj, nove pa namakaj v vodi vsaj 24 ur prej. Največkrat imajo lonci premajhne luknje, zato jih pri tej priliki povečaj.

2. Rastline s tankimi koreninami, n. pr. begonje, acaleje, posadi v lahko zemljo; s srednje-debelimi, n. pr. pelargonije, fuksije, posadi v srednje težko; z debelimi in mesnatimi koreninami, n. pr. palme, čebulnice, pa posadi v težko zemljo.

Pri posajanju postavi na luknjo v lončku kosček črepine in nekoliko drobnih kamenčkov zaradi odтока vode. Ne napolni pa lončkov z zemljo do vrha, ampak do 2 cm pod robom, da ob zalivanju ne vhaia voda čez.

3. Zalivaj proti večeru s prestano, na solnco ogreto vodo. Ako take nimaš, prilij mrzli vodi nekoliko vroče.

Zalij le toliko, da napolniš vrhno praznino do 2 cm v lončku. Ob veliki vročini zalivaj tudi zjutraj.

4. Operi večkrat z listja prah, ki je največji škodljivec sobnim rastlinam.

5. Ne trpi vode v lončnih podstavkih, ki se nateče vsled preobilnega zalivanja, ker se zemlja skisa. Četr ure po zalivanju izprazni vodo iz podstavkov. Ne zalivaj, kadar je v loncih zemlja še dovolj vlažna, ampak po potrebi.

6. Pogosto prerahljaj zemeljsko skorjo, ki se dela na površju.

7. Lončke s cvetlicami, zlasti na južnih legah, postavi v zabojčke, da se korenine ne spečejo in ne poginejo. Praznine v zabojčkih med lončki zapolni s šoto. Tudi pod lončke položi primerno plast šote, da posrka odvisno vodo, ki teče iz lončkov ob zalivanju, da ne curlija po zidu in na ulico ter da jo vsled kapilarnosti polagoma spet oddaja zemlji v lončkih.

8. Cvetlice večkrat presadi, ne poslužuj se pa prevelikih lončkov. Z gnojenjem jako pospešiš rast in cvet. Gnoji pa le vsakih 8 do 14 dni, ker pre-gosto gnojenje je škodljivo. Ako gnojiš z gnojnicco, je vzemi en del na pet delov vode; če te nimaš, raztopi 2 g vrtnega umetnega gnojila v enem litru vode. Močnejša raztopina udusi korenine. Ravno-kar presajenim in bolnim cvetlicam je pa gnojenje škodljivo.

9. Cvetlice — prijateljice solnca — postavi na južna okna, druge na vzhodna in zahodna, senčne pa na severna.

10. Cesar ne veš, vprašaj pri podružnici »Sad-jarskega in vrtnarskega društva« *v Ljubljani, ali poklicne vrtnarje, ki te drage volje poučijo.*

Dober profil

Continental elastic obročev pomaga vozaču, da tudi najtežji voz z lahkoto obvlada na najslabši cesti.

Continental

Kaj pravite?

V enem prvih člankov pod tem zaglavjem ste, g. urednik, obelodanili nekaj pravih besed o krasoti našega jezika in ste pisatelje narduševali, da naj se potrudijo, da bodo vedno pisali pravilno slovenščino. Zato, da Vas pozivim na mnogo izdat, in celo »Slovenec« samemu bi smel opravičeno za-
brusiti: »Zdravnik, ozdravi samega sebe!« Da bo-
ste mojo ostro besedo razumeli in mojo nevoljo
opravičili, vam hočem v naslednjem poviti šopek
slovnških cvetlic, ki so vse vrasle v zadnjih 14
dnevih na »Slovenecem« vrtu.

1. Vaši pisci ali korektorji ne ločijo gla-
gorov živiti in živel, preživiti, preživel.
Živiti, im. ob. impf. je: ernähren, erhalten, s kru-
hom koga živiti. Bog živi! — Živeti, im. ob. impf.
leben, dolgo živeti. Stihno: preživiti, im. ob. pf.
ernähren, erhalten; preživeti, im. ob. pf., durch-
leben, zubringen. Prim. oživiti in oživeti. Zdaj pa
cvetke iz šopka: »Slovenec« št. 124: Zagovornik
dr. Horec zagovarja obloženega dr. Hadžijo, da so
ti ljudje imeli skrb, »kako se bodo preživeli od
danes do jutri«. Pravilno: preživiti. Ta napaka se
ponavlja skoraj v vsaki številki; n. pr. spet v št.
128, str. 3: »Stari (ne stariši) ne vedo, kako bodo
preživeli sebe in otroke.« Sebe pač ne bodo pre-
živeli, upajmo, da tudi otrok ne, pač pa da bodo
preživeli sebe in otroke. — Št. 130, str. 1: »Ni
res... da pri nas ni toliko zemlje, da bi lahko
preživela vse svoje sinove, prav: preživela ali pre-
življala. — Št. 133, str. 3: »Če so hoteli za silo
preživeti svoje žene in otroke, prav: preživeti. —
Št. 138, str. 7: »V Slovenskih gorah bi dovolj
zemlje, da bi se mogli na njej vsi stanoviti pošteno
preživeti, namesto: preživiti, ali bolje: preživljati.
... Tisti je kriv, ki ni dopustil, da bi se od svojega
dela pošteno primerno živeli; prav: da bi živeli,
ali da bi se živili.

2. Ne ločijo predlogov iz in z ali s.
Iz pomeni premikanje iz znotraj van namerjeno,
lat. ex, z ali s pa lat. de. Napačno: svalet ljudi iz
dežele; pravilno: z dežele, ker pravimo na deželi.
3. Ne znajo sklanjati: Št. 134, str. 1:
S psmi, nam. s psi.

4. Ne znajo pravilno družiti pred-
logov s samostalniki in pridevniki,
n. pr.: Št. 132, str. 7: »napram istem tromesečju«,
namesto: napram istemu tromesečju, ali lepše slo-
venski: primerjajmo isto dobo itd. Sicer pa ne vem,
na katerem sejm so naši pisci tega »napram« ku-
pili. Jaz ga ne najdem niti v slovenskih niti v
hrvaških slovarjih, ki jih imam. — Št. 133, str. 2:
»proti Gorenjskemu«, namesto Gorenjskemu. —
Št. 134, str. 1: »proti kakršnemkoli izboljšanju«,
namesto dotice: proti kakršnemukoli izboljšanju.
— Št. 138: »proti nameravanemu zakonu«, namesto:
proti nameravanemu zakonu.

Šlieno je s predlogom s ali z, ki se družijo
s instrumentalom. N. pr. »Slov.« št. 133, str. 2: »S
tem velikim darom«, namesto: s tem velikim da-
rom. — Št. 135, str. 5: »z glasnim laježem«, na-
mesto: glasnim.

Tudi predlog pred se družijo s instrumentalom;
torej: »pred ožarjenim oltarjem«, ne pa pred ožar-
jenem oltarjem, kakor ima »Slov.« št. 137, str. 7.
Predlog (h) se družijo s dativom in ne mestnikom;
torej: »k religiozno političnemu problemu Matice«
in ne k političnem, kakor ima »Slov.« št. 140, str. 1.

5. Sejoilni zaimek vsak ima samo nedoločeno
obliko. Napačno je torej: vsaki dan (št. 135,
str. 5).

6. Ne ločijo noter in notri. Noter (na
vprašanje kam?), notri (na vprašanje kje?).

7. Ne znajo štet. G. Č. bo dočkal 9. ju-
nija svoj 60. rojstni dan. Napačno, kajti G. Č. je
tega dne že dopolnil 60 let starosti in dočkal svoj
61. rojstni dan. (»Slov.« št. 131, str. 3.) — Šlieno
smo čitali par dni prej o 90. rojstnem dnevu G. L.,
namesto o 91. rojstnem dnevu ali o 90 letih starosti.

8. Polno nepreudarnih in celo nekrščanskih
misli nahajamo v smrtnih oznanilih. Sicer
vem, da ni zanje odgovorno uredništvo; vendar jih
par navedem v pouk cenjenim čitateljem. Tako ča-
sah žalujejo »ostali« tudi tam, kjer bi jih gotovo
ne pričakovali in kjer jih gotovo ni. »Naša Cvetka
nas je za večno zapustila«, ali »k večnemu
počitku ga bomo spremili itd. itd. Kaj ne »vču-
jemo v estajenje mesa?«

Gospod urednik! Glede točk 1—7 ste Vi od-
govorni Nekateri Vaših sotrudnikov, piscev ali ko-
rektorjev ne znajo slovenske slovnice. Iz navedenih
stavkov s majhnim trudom lahko sprevidejo, kdo
je ne zna. Tistemu dajte dopust za pol leta, da naj
se je gre uiti, dopust seveda — brez plače. To
zahteva ugled lista.

»Slovenec« zvest čitatelj.

Koledar

Četrtek, 26. junija: Janez in Pavel, mučenca.
Mlaj ob 14.47. Herschel napoveduje obilo dežja.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Za vršila dolžnosti
upravnika celjske začasne vojaške bolnice je bil
imenovan sanitetski kapetan I. razr. dr. Nikolaj
A. Jurković, do sedaj zdravnik 27. pešpolka.
— Za vršila dolžnosti upravnika III. oddelka top-
ničarskega tehničnega zavoda je bil imenovan top-
ničarski major Rajko J. Nikolić, dosedaj uprav-
nik dravskega vojaškega skladišča. — Za vršila
dolžnosti upravnika pirotehničnega oddelka I. od-
delka topničarskega tehničnega zavoda je bil im-
novan višji vojaški uradnik IV. razr. topničarske
tehnične stroke Franc A. Kolman, do sedaj vr-
šilec dolžnosti šefa fabrikacije v pirotehnični top-
ničarskega tehničnega zavoda. — Za poveljnika ladje
»Labud« je bil imenovan kapetan fregate Nikola
B. Štajnfi, do sedaj vršilec dolžnosti poveljnika
3. hidroplanskega poveljstva. — Za poveljnika ladje
»Jastreb« je bil imenovan kapetan fregate Milan
T. Domjanko poleg redne službe. Za vršila
dolžnosti poveljnika torpedovke »T 8« je bil im-
novan Josip S. Meniga, do sedaj v mornarskem
poizvedovalnem oddelku. Za poveljnika torpedovke
»T 1« je bil imenovan kapetan korvete Aleksander
J. Uhlik poleg redne službe. Za vršila dolžnosti
poveljnika ladje »Drava« je bil imenovan poročnik
vojne ladje I. razr. Anton A. Debevec, do sedaj
v poveljstvu strokovnega orožja in v mornarskem
poveljstvu. Razrešena sta dolžnosti poveljnika ladje
»Labud« kapetan korvete Mihael M. Cangel in
poveljnik torpedovke »T 1« kapetan korvete Mi-
roslav M. Stumberger.

Novi grobovi

† Umrli je na Dunaju 20. junija t. l. g. Alojzij
Zaploutnik, misij. brat iz družbe sv. Vincencija Pa-
vleskega, star 55 let, po rodu Slovenec, doma iz
Senčurja pri Kranju. Bil je 36 let vzgleden re-
dovnik imenovane družbe. Naj počiva v miru!

Šolske vesti

△ Na uršulinskih notranjih in vnanjih šolah
v Ljubljani bo vpisovanje dne 29. in 30. junija od
8 do 12 in od 14 do 16. S tem preključemo vče-
rajsnje naznanilo glede vpisovanja. Na uršulinski
realni gimnaziji bo vpisovanje začetkom šolskega
leta. — Predstojništvo.

Mala kronika

★ Zahvala kočevske Vincencijeve konference
vsem darovalcem za kočevske rudarje. Vincenci-
jeva konferenca v Kočevju se zahvaljuje vsem
onim, ki so prihiteli ob komaj minuli težki krizi, v
kateri so se nahajale številne rudarske družine, na
pomoč. Zahvaljujemo se kočevskim meščanom, ki
so darovali 1000 kg krompirja in 60 kg moke ter
v denarju 1400 Din. Občini in župnemu uradu Ko-
privnik, ki je nabral 620 Din, Polomu za kolekcijo
krompirja in fižola, Nemški Loki za denar, Dobre-
polju za živila ter Pomladku Rdečega križa deklari-
sane osnovne šole, ki je zbral 1031 Din. Vsem iskren
Bog plačaj! — Odbor.

★ Natečaj za kemike. Uprava zavoda »Obili-
čevo« potrebuje tri doktorje kemije ali inženjerje
kemije ali kemičarje in enega doktorja fiziko-ke-
mije. Prošnje je poslati zavodu »Obiličevo« naj-
kasneje do 1. julija t. l. Pogoji so razvidni iz služ-
benega vojnega lista št. 24-1930, ki je na razpo-
lago pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh
orožniških postajah.

★ V podčastniško šolo v Mariboru bo letos
sprejetih 150 gojencev iz meščanstva. Kandidati
morajo biti naši državljani, popolnoma zdravi, ne
mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Ostali pogoji
so razvidni iz službenega vojnega lista št. 24-1930,
ki je reflektantom na razpolago pri pristojnih voj-
nih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

★ Natečaj je razpisan v šoli za zaščitne sestre
v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 15. avgusta 1930.
Gojence se namestijo po dovršeni šoli v II. ka-
tegorijo drž. uradnikov. Natlačni pogoji so razvidni
v zadnji številki Službenega lista dravske bano-
vine.

★ O požaru v Metliki. Včerajšnje poročilo
ni bilo točno, pa ne po krivdi poročevalca, am-
pak telefona. Pogorelec se piše Orlič, ne Oreli-
šek. Požar je nastal ob tri četrti na 2 in ne ob
tri četrti na 6. Rešili so vso živino in vse pra-
šiče. Za pogorelega se že zbirajo darovi.

★ Vodovod v Hrastniku. Pred dnevi so od-
krili studenec, ki bo za vodovod zajet. Voda je
hladna, ima 9 stopinj in daje 8 litrov na sekundo,
kar je dosti za Hrastnik.

★ Tatvina v Hrastju ob Savi. Pod nadzor-
stvo in varstvo ljubljanske policije spada ne sa-
mo Ljubljana, temveč tudi bližnje občine z vsemi
vasmi. Tako spada pod policijo tudi posavska vas
Hrastje v moščanski občini. Zato je bila policija in
ne orožništvo prijavljena večja tatvina, ki se je
pripetila v terek v Hrastju, v hiši posestnice Ma-
riete Komarjeve. V času, ko so bili vsi domači
na polju pri delu, se je nekdo splazil v hišo in
odnesel dve moški obleki, čevlje in 50 Din de-
narja. Skupno trpe Komarjevi približno 1400 Din
škoda. Komarjeva sumi tatvine dva moška, ki
poznata razmere v hiši. Ta dva moška išče sedaj
policija.

Radiomanejsko termalno kopališče

DOLENJSKE TOPLICE

(Toplice pri Novem mestu)

so edino in trajno sigurno zdravilno sredstvo pri
rheumatizmu, neuralgijah, ženskih boleznih itd.
— Kopališčne naprave so vseskozi neposredno na
izvirkih. — Sezona od 1. maja do 30. septembra.
— Železniška postaja Strazha-Toplice, dolenska
željeznica. — Zahtevanje prospektov. — Cene zni-
žane, posebno v pred- in po sezoni.

★ Smrtna stava. Neki Rudolf Matore iz Sa-
mobra je v veseli družbi v neki zagrebški go-
stilni stavil, da bo en liter ruma v dušku izpil.
Njegovi veseli bratci tega niso verjeli. Toda Rudl
je res v dušku izpil cel liter ruma. Velik halo —
seveda. Toda kmalu je Rudolf prebledel, se stres-
el in zgrudil. Prepeljali so nezavestnega v bolniš-
nico, kjer je ob 2 ponoči umrl.

★ Promet s časopisi po nižinih tarifih in z
malimi paketi se uvede s 1. julijem 1930 z na-
slednjimi deželami: (Alžir (časopisi in mali-paketi),
Argentinija (č. in m. p.), Avstrija (č. in m. p.),
Belgija (č. in m. p.), Bolgarija (č. in m. p.),
Brazilija (č. in m. p.), Češkoslovaška (č. in m. p.),
Dansk (m. p.), Egipt (č. in m. p.), Estonsko (č. in m. p.),
Francija (č. in m. p.), Gdansk (č. in m. p.), Grško
(č. in m. p.), Guatemala (č. in m. p.), Kolumbija
(č. in m. p.), Kongo, belgijski (č. in m. p.), Luksem-
burg (č. in m. p.), Madžarska (č. in m. p.), Maroko
brez španskega pasu (č. in m. p.), Maroko, špan-
ski pas (č. in m. p.), Mehiko (m. p.), Nemčija (č. in m. p.),
Nizozemska (č. in m. p.), Nizozemska Indija (m. p.),
Perzija (č. in m. p.), Portugalska (č. in m. p.),
Romska (č. in m. p.), Sarska oblast (č. in m. p.), Siam (m. p.), Šved-
ska (m. p.), Švica z Lichtensteinom (č. in m. p.),
Turčija (č. in m. p.), Uruguay (č. in m. p.), Velika Brita-
nija (m. p.), Zedinjene države ameriške (m. p.),
Zveza sovjetskih socialističnih republik (č. in m. p.),
Francoske kolonije: Indokina (m. p.), Cote d'Ivoire (č. in m. p.),
Nigeria (č. in m. p.), Somali (m. p.), Martinique
(m. p.), Kamerun (m. p.), Sirija in Liban (č. in m. p.).

★ Ponarejevalci denarja. Te dni so aretirali
na Dolu pri Hrastniku več oseb radi ponarejanja
denarja.

Vreme v državi. V Ljubljani je kazal ba-
rometer 760,2 mm, termometer 18° do 28,5° C,
mirno, poloblačno. V Mariboru je kazal barometer
759,8 mm, termometer 17° do 27° C, mirno, pre-
težno oblačno. V Zagrebu je kazal barometer
760,6 mm, termometer 19° do 32° C, južen veter,
prav malo oblačno. V Belgradu je kazal barome-
ter 760,8 mm, termometer 17° do 32° C, mirno,
jasno. V Sarajevu je kazal barometer 762,3 mm,
termometer 14° do 31° C, mirno, jasno. V Skoplu
je kazal barometer 762,5 mm, termometer 13° do
30° C, mirno, jasno. V Splitu je kazal barometer
761,9 mm, termometer 20° do 30° C, mirno, jasno.

★ Razpis nagrad. Mladinska Matica poverje-
ništva UJU Ljubljana razpisuje sledeče nagrade:
1. 3000 Din za izvirno povest umetniške in vzgojne
vrednosti, primerno otrokovemu pojmovanju v
šolski dobi. Povest naj bi bila zajeta iz sodobnega

Prepričajte se sami,

da si prihranite 15—20%, ako kupite emajlirano
ali aluminizirano kuhinjsko posodo pri tvrdki z
železno

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35.

življenja ali pa iz naše zgodovine, naj bi imela
zdravo, krepko jedro ter naj bi obsegala okrog šest
tiskovnih pol male osmerke, 2.500 Din in 300 Din
za dvoje izvirnih črtic, humoresk, pripovedk, prav-
ljice ali potopisov v obsegu do pol tiskovne pole na-
vedenega formata. 3. 300 Din za najboljšo izvirno
pesem. Nagradjena dela dobe tudi običajni honorar.
Odbor si lasti pravico, da objavi v svojih publika-
cijah tudi nenagradjene prispevke za običajni hono-
rar. Rokopise je predložiti pod geslom ali značko,
s katero naj bo opremljena tudi zaprta kuverta, vae-
budoča avtorjev naslov in sicer do 1. decembra t. l.
tajištvu Mladinske Matice, Ljubljana, Františkana-
ska ulica 6, kamor naj se obračajo avtorji tudi za
morebitna pojasnila.

★ Izpremembe pri prodajalnih poštinih vred-
notnih. Poštna uprava dravske banovine razglaša:
Ugotovilo se je, da uporabljajo nekatere trdke
poštne vrednotnice, ki jih nabavljajo kakor prodaj-
alci poštinih vrednotnic proti 2% proviziji, samo
ali po večini se za svojo lastno uporabo. Na ta na-
čin je »Zavna« blagajnica oškodovana za provizijo,
ki bi ostala državi, ako bi tista trdka nabavljala
poštne vrednotnice kakor vsaka druga stranka, t. j.
brez provizije. Take trdke izkoriščajo dovoljenje
za prodajo poštinih vrednotnic le zato, da nabav-
ljajo zase poštne vrednotnice pod nominalno vred-
nostjo. Pošte naj ugotovijo, ali se v njih okoliščah
nahača taka trdka — ki pa ni obenem tudi pooblaš-
čeni prodajalec tobaka — in naj stavi predlog,
da se ji odvzame dovoljenje za prodajo poštinih
vrednotnic proti 2% proviziji.

★ Šoferji in avtomobilisti, pozor! Jugoslo-
vanska knjigarna v Ljubljani priporoča šoferjem,
avtomobilistom in lastnikom avtomobila knjigo
»Šofer in samovozač«, ki jo je spisal inženjer Josip
Stolfa. Knjiga obsega ca. 300 strani in nudi vse kar

Ljubljana

Zopet žrtev Save

Utonil je včeraj dopoldne malo pred deseto
uro v Savi g. Uroš Turk, tehnik ljublj. univerze,
stanujoč v Nunski ulici 17. Skočil je v vodo blizu
mesta, kjer se steka v Savo Gameljščica ter zavlpl,
potem pa izginil in ga dozdaj še niso našli. Drugi
kopalci so kričali, a so ga imeli za šalo. Našli so
pa vse njegove stvari: obleko, legitimacijo in drugo.
Sodi se, da ga je prijel krč.

Ponesrečeni mladenič, sin g. Jakoba Turka,
ravnatelja kmetijskega kem. preizkuševališča, je
bil tik pred izpitom in se je k Savi hodil pri-
pravljal.

Lahko si mislimo, kako strašno je zadel uda-
rec uboge starše.

Strašen samoumor ob belem dnevu

Ljubljana, 25. junija.

Dogodek, ki je danes popoldne vznemiril skoraj
vse mesto in o katerem je šla vest hitro od ust
do ust, se je pripetil po 2 na Bleiweisovi cesti. Tu
si je na strašen način vzpel življenje mlad fant, ki
je zadnja leta mnogo trpel zaradi neozdravljive
bolezni. Ljudje so že pred drugo uro opazili, kako
je po hodniku Bleiweisove ceste med železniškima
prelazoma v Veščakovici ulici in Gosposvetski cesti
nestropno korakal sem in tja neki mladenič. Vendar
pa ni nihče šlil, da ima fant kakšne strašne na-
mene. Ob 2.06 je peljal z glavnega kolodvora po
levem tiru v smeri proti Viču, tržaški vlek št. 620.
Mladenič je takoj, ko je 2 minuti kasneje videl, da
se bliža vlak, odprlil iz lesene ograje, približno
60 metrov od žuvalnice v Vošnjakovici ulici, lesen
kof in se splazil skozi odprtino na tir ter se blisko-
vito pogljal pod kolesa lokomotive. Fant je skočil
z glavo naprej. Njegov skok pa je opazil strojevod-
ja, ki je takoj ustavil lokomotivo, žal bilo je že
prepozno, zakaj mladenič je že izdihnil. Hitro so
pritekli od vseh strani ljudje in izvlekli truplo iz-
pod kolesa lokomotive. Kolo je mladeniču skopo
odrezalo glavo. Ves vrat je bil presekán s hrbenico
vred. Le na koži je glava še visela zadaj na truplu.
Ves strahen prizor od trenutka, ko je mladenič od-
trgal kol iz ograje in pa do trenutka, ko so ga iz-
vlekli, je opazovala z okna bližnjega poslopja ob
tiru neka ženska, ki je pozneje strožnikom tudí
opisala dogodek. Pomožni progovni čuvaj Ivan Do-
linar je iz bližnje žuvalnice telefonično obvestil
o strašnem dogodku policijo. Nekaj minut pozneje
je bila na kraju nesreče že policijska komisija in
sicer zdravnik dr. Avramovič in okrajni nadzornik
Podreberšek. Na cesti in še celo na tiru se je zbru-
lo več sto ljudi, ki so živahno komentirali strašni
dogodek. Policijska komisija je imela težavo s tem,
ker ni mogla ugotoviti, kdo je pravzaprav samo-
morilec. Neka ženska iz množice pa je tedaj vzklik-
nila: »Ah, ta je pa Čelešnikov!« Pri podrobnejem
izpraševanju je ženska povedala, da je to najbrže
Franc Čelešnik, sin nekega železničarja in da ji je
znano, da je imel fant malarijo ter je šel najbrže
zaradi tega v smrt. Policija je o groznem dogodku
takoj obvestila Čelešnikove na sv. Petra cesti št. 8.
81 in prosila, naj gre kdo v mrtvašnico k sv. Kri-
štofu, kamor so ta čas pripeljali truplo, pogledat
ali je to res Franc Čelešnik. Res so tja oddali Če-
lešnikova mati, bratje in sestre. Morali so z žalostjo
in z grozo spoznati, da je to res njihov Franc.
Franc Čelešnik je bil rojen 9. junija 1904 v Krškem
in je bil pristojen v Ljubljani. Izkušen je bil klju-
čavničarstva. Kot ključavničarski vajenec je šel ko-
maj 17 leten k vojakom in je bil garniziran v Pri-
štini. Tam se je nalezil malarije. Malarijo je sicer
prebolel, vendar pa je bolezen skrajno slabo vpli-
vala na njegovo telo in je potem ves čas bolehal
za posledicami te bolezni, ki mu je med drugim
tudi uničila živčevje. Gotovo pa je, da je svoj straš-
ni sklep, da si vzame prostovoljno življenje, izvršil
sicer po premisleku, vendar pa ne v popolni raz-
sodnosti, zakaj kakor pravijo vsi, ki so ga poznali,
je Čelešnik kazal po boleznih sem in tja znake du-
ševne manjvrednosti.

V kako žalostnem stanju je bil Čelešnik priča
že to, da je poskušal že ob pol 12. skoraj na istem
mestu izvršiti samoumor. Ljudje so ga tedaj našli
ležati na tratinah in so ga spravili na klopico na
Bleiweisovi cesti. Poklicana je bila reševalna po-
staja, ki je fenta prepeljala domov. Franc Čelešnik
ni mogel niti sam jesti, niti se ni znal oblačiti in so
mu pomagali pri tem domači. Govoril je zelo težko.
Vse to jasno kaže, da je živčevje fantu popolnoma
odpovedalo in da je malarija pustila na njem sle-
dove, podobne popolni epilepsiji.

Trije karamboli

Ljubljana, 25. junija.

Kljub temu, da so bili letos znatno poostreni
predispi za motokikliste, tako mora na primer vsak
motokiklist imeti šoferski izpit, česar poprej ni bilo
treba, vendar zato ni število motokiklističnih nesreč
prav nič padlo. Skoraj bi dejali, da je letos
celo naraslo. Tako beleži včerajšnja kronika, kar
troje precej znatnih motokiklističnih nesreč.

Po Jenkovi ulici je po strmeh klanec vozil
z motornim kolesom mladi Franc Trobec iz Kozarij.
Na klanec je moral z vso silo pognati motor, da je
prevozil na Kette-Murnovo cesto. Pri tem pa se ni

Prebavljaj dobro, da ostaneš zdrav.

živaj

Bullrich-ovo Sol

Idealno sredstvo proti vsem motnjam

prebave, želodčnim bolečinam, zgagi itd.

100 let v uporabi in nenadkriljivo!

Dobiva se v vseh lekarnah.

A.W.I.C.W. Bullrich Berlin W.57

mora znati in vedeti šofer, avtomobilist. Temeljito
se bavi s konstrukcijo, delovanjem in nego avtomobi-
la. Knjiga obsega še 300 jasnih slik ter slovar
tehničnih izrazov. Kdor hoče napraviti šoferski iz-
pit, se mora poslužiti te knjige, ker izpraševalna
komisija izprašuje le iz te knjige. V celo platno
vezana knjiga velja 140 Din in se naroča v Jugoslo-
vanski knjigarni v Ljubljani.

★ Največji reveži so slepci. Spominjajte
se jih! »Dom slepih« ima položnico 14672.

★ Bolne žene dosežejo z rabo naravne
»Franz-Josef« grenčice neovirano, lagodno iz-
praznjenje črev, kar večkrat izredno dobro-
dejno vpliva na obolele organe. Pisatelji kla-
sičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo,
da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef«
vode tudi potom njihovih raziskovanj. »Franz-
Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah,
drogerijah in špecerijskih trgovinah.

oziral na živahni promet na tej cesti. Ko je tako
privozil na cesto, je v istem hipu privozil po cesti
Magistrov avtobus, ki vozi k Sv. Križu. Trobec se
je z motornim kolesom zadel v blatnik avto-
busa in se prevrnil. Pri padcu z motornega kolesa
se je znatno poškodoval na desni nogi. Pa tudi mo-
torno kolo je bilo precej poškodovano. Tudi avto-
bus je bil nekoliko poškodovan. Ponesrečenega
Trobec je naložil na avtobus šofer in ga odpeljal v
bolnišnico. Trobec oče pa je odpeljal motorno
kolo.

Pekovski pomočnik Anton Lazar se je peljal
z motornim kolesom po Selenburgovi ulici. Pred
uršulinsko cerkvijo je hotel prehiteti mestni avto-
bus, ta pa se je naglo obrnil, da bi zavil okoli spo-
menika. V tem hipu se je Lazar zadel v avtobus
in padel na tla. Lazar se je precej opraskal, neko-
liko tudi drugi moški, ki je sedel z njim na motor-
nem kolesu. Lazar dolži krivde na karambolu šo-
ferja mestnega avtobusa.

Avtotakšni šofer je peljal po Trnovem z av-
tom troje deklet. Veter je na cesti dvigal prah in,
kar je šoferja za hip zmotilo, da ni zapazil ograje
v Korunovi ulici. Avto je zavozil v betonsko ograjo.
Ograji ni bilo nič, pač pa je bil zelo pokvarjen avto.
Šofer in vsa tri dekleta pa so bila precej opraskana.

Kaj bo danes?

Francoska umetnostna razstava v Narodnem
domu.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Levstek,
Resljeva cesta 1; Mr. Bohinec ded., Rimska cesta
24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41 (Sv.
Krištof).

★

25letnico poroke slavi danes gospod Fran-
černe, veterinar, inspektor v Ljubljani, bivši več-
letni predsednik Stolne prosvete.

Trnovska cerkev bo v soboto zvečer po-
novno razsvetljena.

Sklep šolskega leta 1929-30 na drž. kon-
servatoriju v Ljubljani. Na Vidov dan v soboto,
dne 28. t. m. ob 11 dopoldne bo v Filharmonični
dvorani slovesen sklep šolskega leta na drž. kon-
servatoriju. V proslavo Vidovega dne se vsi aka-
demija, ki obsega tri dele. V I. delu zaigra go-
dalni kvartet konservatoristov Stanič, Dermelj,
Šušteršič, Leskovic I. in II. stavek Šušteršičevega
godalnega kvarteta ter I. stavek Leskovičevega
godalnega kvarteta v d-molu. Poleg tega spremlja
godalni kvartet Lipovskovo pesem za sopran na
meji, katero izvajajo gđ. Meze. Vsa tri dela so iz
kompozicijske šole prof. Slavka Osterca, nastudi-
ral pa jih je prof. Šlais. V II. delu zapojeta Skvar-
ča in Živko iz šole ravnatel

Maribor

Stolnega prošta Matka poslednja pot

Maribor, 25. junija.

Veličastna je bila poslednja pot stolnega prošta dr. Martina Matka. Izvršila se je ob številni udeležbi lavantinske duhovščine ter velikanski udeležbi vernikov po ulicah, koder se je žalni sprevod pomikal. Ob 14 je lavantinski vladika prevzvišeni knežičof dr. Anton Karlin izvršil v veži kaptelskega poslopja blagoslovitev zemeljskih ostankov velikega pokojnika. Slovensko pevsko društvo »Maribor« je nato pod vodstvom pevovodje Janeza Gašperiča zapelo žalostinko »Človek glej«. Nato so bile vesperje v nabito polni stolnici. Vzvilese poslovilne besede je iz presbitra spregovoril prevzvišeni vladika dr. Karlin. Naglašal je izredne pokojnikove zasluge na cerkvenem in izven cerkvenem torišču. Ob zaključku pomembnega poslovilnega govora je pozval duhovščino in vernike, da ohranijo pokojnikovo pošteno srce v hvaležnem in večnem spominu. Po vesperah se je razvil imponzant žalni sprevod na magdalensko pokopališče. Sprejaj so šla posamezna katoliška društva s svojimi zastavami, naljubljenost Cirilove tiskarne, godba katoliške mladine, ki je med sprevedom »viralala žalostinke, slovensko pevsko društvo »Maribor«, duhovščina s starostno duhovnim svetnikom Lenartom, dr. Slavič kot zastopnik ljubljanske teološke fakultete, kanonika Sušnik in Stroj kot zastopnika ljubljanske škofije. Spreved je vodil od stolne cerkve pa do magdalenske pokopališča ob asistenci kanonika Časla in dr. Čukale pomožni škof dr. Ivan Tomažič. Za krsto so korakali pokojniški sorodniki, ban inž. Sernee. okrožni inšpektor dr. Schaubach. okrajna načelnika dr. Ipavic in dr. Hacin, minister v p. Ivan Veselj, mariborski podžupan dr. Lipold, bivši oblatni predsednik dr. Leskovar, višji državni pravdnik dr. Jančič, poštni upravnik dr. Irgolič, in nepregledna vrsta pokojnikovih znancev, prijateljev in častilcev. Po ulicah, zlasti pa na Slomškovem trgu in v Stolni ulici je tvorilo občinstvo gost spalir ter izkazalo blagemu pokojniku proštu lavantinskemu, poslednjo čast. Na pobrskem pokopališču je spregovoril po izvršenih molitvah pretresljive poslovilne besede pomožni škof dr. Ivan Tomažič. Govoril je o velikih pokojnikovih sposobnostih in zaslugah pri odgoji lavantinskega bogoslovskega naraščaja. Redki so bili, ki se jim ni ob globoko občutenih poslovilnih besedah orosilo oko. Dr. Leskovar je orisal pokojnikovo dejanje na izven cerkvenem polju, na torišču boja za politično in gospodarsko osamosvojitve spod. štajerskega slovenskega ljudstva in napredek katoliškega hika. Pevsko društvo »Maribor« je zapelo žalostinko »Nad zvezdami«. Turobno so odmevali zvoki zaključne žalostinke, ki jo je zaigrala godba katoliške mladine. Razšli so se pokojnikovi prijatelji, znanci ter častilci, toda ponesli so s seboj širom lavantinske vladikovine spomin na plemenitega in pravičnega prošta dr. Martina Matka.

*

□ Ban inž. Dušan Sernee v Mariboru. Včeraj dopoldne je prispel semkaj ban Dravske banovine inž. Dušan Sernee. Na kolodvoru so ga sprejeli okrožni inšpektor dr. Schaubach, okrajna načelnika dr. Ipavic in dr. Hacin, podžupan dr. Lipold, policijski nadsvetnik Keršovan in drugi odlični zastopniki. V palači okrožnega inšpektorata je sprejel posamezne referente in predstavnike nekaterih korporacij. Popoldne pa se je udeležil pogreba stolnega prošta dr. Martina Matka. Sročil je sprejemal na okrož. inšpektoratu posamezne stranke.

□ Na Vidovdan se vrši v tukajšnji stolnici ob 10 slovesni revkiji, ki mu prisostvujejo predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Po cerkvenem opravilu bo parada celokupne mariborske garnizije. Hišni posestniki naj omenjenega dne izobešijo na svojih poslopijih državne zastave. Trgovine so za časa cerkvenega opravila zaprte.

□ Smrtina kosa. Umrila je v starosti 76 let zasebnica Marija Ribič. Aleksandrova cesta 64. Pogreb pokojnice bo jutri ob 15 iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče.

□ Razglasitev vojnega razporeda voj. obvezancev roj. l. 1881. do 1909. se vrši ponovno za vojaške obveznike, ki bivalo v Mariboru in ki so v Maribor pristojni, dne 29. t. m. na tezenskem vojašišču od 6 jutraj do 6 zvečer. Ker se je razglasitvi voj. razporeda dne 22. t. m. odzvalo pičlo število obveznikov in se zlasti mlajši letniki pozivu niso odzvali, opozarja vojaški urad mestnega načelstva v Mariboru, da se sigurno udeležijo uradne razglasitve razporeda dne 29. t. m., ker bodo sicer kaznovani z denarno globo in zaporom. Razglasitve razporeda se morajo udeležiti tudi vsi v Mariboru bivaloči lastniki živine in prevoznih sredstev.

□ Morje v Mariboru. V zvezi s kopališčem na Mariborskem otoku se splošno razširja in popularizira mnenje o mariborskem morju. Čudno: Pa je le na stvari nekaj resnice: za oba manjša bazena na otoku gre. Prijetna topla voda je v obeh; včasih celo pretopla in hudo — slana. — Ravno v zvezi s tem bi opozorili na potrebo rigoroznejšega izvajanja higienskih predpisov in pravil, ki jih predvideva kopališki red. V tem oziru je v prvi vrsti poklicano občinstvo samo, da pazi na red.

□ Troje želja izražajo kopalci na Mariborskem otoku: 1. da bi avtomobili, motorna in ušadna kolesa po novi cesti k otoku (od Kamniške ceste) počasneje vozili. Brezobzirna je včasih ta vožnja. 2. Uro, da bi bila možna časovna orientacija. Ure namreč ne morejo kopalci s seboj jemati. 3. Pljuvalnica, da bi se gladina v bazenih ne dvigala — od izpljunkov posameznih brezobzirnežev.

□ Rokoborbe se vrše že nekaj dni na unifonjski verand; med Mariborčani je opaziti za omejenimi mednarodne prireditve, ki jih je organiziral I. SSK »Maribor«, zelo veliko zanimanje, kar dokazuje številna udeležba na vseh večerih. Samo ko bi publika ne bila tako nadležna in ko bi z nepotrebnimi medklici ne motila poteka prireditev. Zal pride skoraj vsak večer do kakšnega nepotrebnega incidenta.

□ Matura na mariborski državni realki. Včeraj jutraj so bili na tukajšnji realki višji tečajni izpiti, ki so trajali od 15. do 25. junija. Vršili so se pod predsedstvom ministrskega odposlanca insp. Josipa Westra iz Ljubljane. K maturi se je prijavilo 36 kandidatov. Za zrele je bilo spoznanih 28. 7 je bilo odklonjenih za tri mesece. En kandidat pa za eno leto. Izdelali so: Vinko Cerjak, Ferdinand Fabijan, Ivan Geržina, Josip Murko, Albin Orthaber, Vekoslav Plantun (opr.), Josip Polenčič, Bojan Presečnik, Božena Škapin, Martin Rončelj, Vladimir Czurda, Danilo Fürst (opr.), Rado van Golia, Edvard Grčič, Davorin Karba, Edvard Lah, Viljem Masten, Martin Munda (opr.), Oskar Naveržnik, Anton Novak, Boris Pipan, Josip Praček, Rihard Recher, Karel Sajko, Franc Sgern, Zmagoslav Sostić, Ivan Šostarič in Harald Wrenschur

□ Romanje v Marjino Celje. Vsem udeležencem potovanja v Marjino Celje z izletom na Dunaj so se razposlala obvestila o odhodu vlaka iz Maribora in druga sporočila. Vlad odide v soboto ob 9.40. V slučaju, da bi se pismo ne dostavilo, velja ta notica kot obvestilo. — Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije.

□ Fantje Stolnega prosvetnega društva imajo drevi ob 20 na Ljavič sestanek.

□ V Dravo so spustili v ponedeljek zvečer motorni čoln »Maribor«, last inž. Keršiča. Včeraj se je vršila poizkusna vožnja. Na Vidovdan bo slovesna krstitev, nakar bodo motorni čoln izročili prometu. V kratkem prispe v Maribor večji motorni čoln, ki ga nameravajo krstiti za »Jugoslavijo«.

□ Zadnja predstava v letošnji gledališni sezoni se je vršila včeraj zvečer v tukajšnjem gledališču. Gledališki igralci bodo v teku počitnic priredili po nekaterih večjih krajih in letoviških turneje z uprizorjanjem raznih žaniger; obenem pa bodo nastopali člani operetnega ansambla s pevsimi točkami.

□ Nevaren možanec je Otorepec, ki ga je včeraj iztaknila mariborska policija. Tihotapec in vrtn. Pri njem so našli srebrno uro z monogramom M. L. Izkazalo se je prav kmalu, da je Otorepec identičen z vlomilcem, ki je pred nekaj dnevi izvršil vplomo tatvino v stanovanju zdravnika dr. Lutmana ter odnesel raznih predmetov v skupni vrednosti 1800 Din. Otorepec je tudi osumljen, da je izvršil vlom v celjsko bolnišnico ter odnesel od tam raznih predmetov v skupni vrednosti nad 5000 Din.

□ Nesgođe. 14 letni mizarjev sin Anton Pernat iz Črešnjave je padel s črešnje ter si pri padcu zlomil desno roko v zapetju. — 18 letna služkinja Julija Ivančič iz Gočove pa je prišla tako nesrečno z levo roko v mlatilnico, da ji je odrezalo roko do zapetja.

Celje

□ Zadnja pot učitelja Zdoška. Tragična usoda idealnega šolnika Antona Zdoška je vzbudila po vsej celjski župniji toliko pozornosti, da je bil njegov pogreb naravnost nepričakovano veličastna manifestacija ljubezni in hvaležnosti do vzor-učitelja, zvestega tovariša in plemenitega ljubitelja božje narave. Truplo pokojnika so bili v ponedeljek popoldne s avtomobilom pripeljali v Celje ter ga položili na lepo prirejeni mrtvaški oder v veži nad stopniščem okoliške deške osnovne šole. Kmalu so začele romati množice k odru in zlasti okoliške kmečkega prebivalstva je bilo opaziti izredno mnogo. Deževati je začelo na poslednje ležišče cvetja v silni izobilici. Stopnišče so kmalu prekrili krasni venc. Davno pred pol 5 popoldne v terek so se začele k okoliški šoli zgrinjati z vseh strani velike množice ljudstva s predstavniki raznih korporacij. Ko je mestni kaplan g. Anton Lasbacher ob asistenci mestnega kaplana g. J. Granfole in o. kapucina-kateheta blagoslovil truplo pred šolo, se je od pokojnika v imenu šole poslovil šolski upravitelj g. F. Voglar. V srce segajoč je bil nato prizor, ko so zadoneli iz razreda, v katerem je pokojnik poučeval, pretresljivi akordi žalostinke »Pomladi vse se veseli...«, ki jo je izvajal šolski deški zbor pod vodstvom učitelja g. V. Kovača. Ko pa so prenesli truplo v mrtvaški voz, ki je bil ves zagrnen v cvetje, je turobno odjeknila prodravna vojaška fanfara. Nato se je razvil sprevod, kakor ga dolgega in pisane Celje že leta sem ni videlo. Na čelu so korakale deklice osnovne šole čč. šolskih sester, za njimi polnoštevilno učenci okoliške deške šole s svojim učiteljstvom, dalje impozantna četa 42 lovcev s puškami, dolga vrsta tovarišev ribičev, vojaška četa itd. Za krsto so sorodnikom sledili pokojnikov mladiči, nesoči cvetje, nato zopet dolga vrsta ljudstva in končno zopet vojaški oddelek. Na pokopališču je po opravljenih molitvah stopil k svežemu grobu najhmen deček in se pretresljivo ljubeznivo poslovil od svojega učitelja v imenu svojih malih tovarišev. V znak hvaležnosti so otroci grob dobesedno zasuli s svežim cvetjem. Nato je jedrnat spregovoril pokojnikov šolski tovariš in rojak učitelj g. Gobec. V lepih besedah so se spominjali pokojnika še gg. dr. M. Hrašovec v imenu SPD, prof. Mravljak v imenu lovcev. Kot vojaštvo so tudi lovci izstrelili puške v poslednji poždrav in položili v grob svoje znake, smrekove vejice, obenem pa je žalostno zasviral lovski rog. Naj počiva v miru!

Ptuj

□ Iz seje mestnega sveta. Z odlokom banske uprave so bili razrešeni dolžnosti obč. svetnika gg. Blažek, Zupančič in Seisheg, z istim odlokom pa postavljeni gg. ing. Urbančič, Ogorelec in Maroh. Dalje poroča g. župan Breščič o sprejemu romunskih avtomobilistov in o reviziji mestnega načelstva po okrožnem inšpektorju g. dr. Schaubachu. V dekretu, ki ga je prejela občina od banske uprave, stoji, da je dr. Schaubach v svojem poročilu omenil občinsko uradovanje za prav dobro, v katerem vlada red, disciplina in splošna ekspeditivnost, vendar pa je mestni občini nujno potrebna ureditev knjižnice.

V imenu upravnega odseka je podal referat obč. svetnik g. Martin Vrabl. Kot prvo zadevo je poročal, v koliki meri bi bila občina pripravljena iti na roko trditi Viktorija in Adolf Munk ob ustanovitvi Industrijskega podjetja. Na njegov predlog je občinski svet sklenil: Podaljšati napeljava cestne razsvetljave na Levstikovi poti, dovoliti brezplačno plakiranje lepakov Rdečega križa, odprodati stavbišče za Kmečko posojilnico, in sicer 50 Din za kvadr. meter, dovoliti »Slovenčev« tablo v Panskni ulici in v mestnem kopališču napraviti vodnjak, ker ni vodo voda. — Poročilo pravnega odseka je podal g. dr. Fichtenau. Na njegov predlog so bili sprejeti v domovinsko zvezo brez takse: Podgoršek Franc, mesar z ženo in otroci, Brumen Ivan, delavec, Čeh Konrad z ženo in otroci, Hrenič Sebastijan, pekarski pomočnik, z ženo in otroci, Zajack Ignac, delavec, z družino, in Bieher Rudolf, zasebni uradnik, z ženo Josipino. — Obč. svetnik g. Prine poda poročilo v imenu stanovanjskega odseka. Prošnja za podelitev stanovanja uradniku g. Delpinu je bila zavrnjena z motivacijo, da je treba poskrbeti stanovanje domačinom, nikakor pa tujcem. Vseled tega se je g. Delpin pritožil na občinski svet in o njegovi pritožbi je imel referirati občinski svetnik g. Rozman. G. župan tega ni dopustil, češ, da se v pritožbi napada član obč. sveta, vsled česar se je o tem vršila ostra debata v tajni seji, kjer je bila prošnja, odnosno pritožba g. Delpina zavrnjena. — Na predlog obč. svetnika gosp. Breclja so bile tri onemogle osebe sprejete za stalne mestne reveže, dve prošnji pa zavrnjeni, ker do brostoječi otroci zamorejo vzdrževati stariše. — Ka-

Zobni atelje - ROZA SCHWEIGER
Kolodvorska ulica šte. 28, I. nadstropje,
do 1. julija zapri.

Naše socialno zavarovanje

OUZD v Ljubljani je izdal tudi letos izveček svojih statističnih izsledkov. Letos se odlikuje izveček po svoji obsežnosti in daje dragocene poglobitve na vse naše gospodarstvo in socialno zavarovanje.

Vsebinska grafikon pa se ne nanaša samo na tekoče posle (število zavarovancev, bolnikov, odstotek bolnikov itd.) ampak tudi na zavarovalne-tehnične potrebe bodočega pokojninskega zavarovanja delavcev (starostna struktura zavarovancev, statistične verjetnosti itd.). Nadalje je dotaknjenih nekaj problemov aktualne reforme socialnega zavarovanja ter skicirana veličina izrabljanja od strani zavarovancev in delodajalca. Končno so omenjeni in raztolmačeni narodnogospodarski pojavi (razvoj industrije, sezija, konjunktura itd.) kolikor reflektirajo iz statistike OUZD. Iz najinteresnejšega poglavja matematične statistike tkzv. korelacijske teorije je perustrirana samo medsebojna odvisnost starosti in meze zavarovanja. Odvisnosti morbitete od starosti, meze, poklica in nešteti drugih faktorjev radi pomanjkanja časa in personala žal, letos urad, kakor uvodoma povdarja v svojem poročilu, ni mogel analizirati, dasiravno je to eden najvažnejših problemov bolniškega zavarovanja.

Statistike o povprečnem številu zavarovancev po mesecih kažejo pri moških zavarovanih zelo regularno valovanje, ki se vsako leto ponavlja. V prvih mesecih vsakega leta članstvo narašča, v juliju vedno nekoliko pade, nato zopet nekaj časa

raste; proti koncu leta začne članstvo padati in v začetku prihodnjega leta zopet rasti itd. Vsakoletna valovanja povzročajo sezijski delavci: stavbni, gozdni, poljedelski itd. (Izredno huda zima v začetku 1929 je nekoliko deformirala sezijško oscilacijo. Tako n. pr. ni opaziti padca članstva v juliju 1929. Ženski člani ne izkazujejo izrazitih sezijskih valov. Računski je mogoče izslediti tudi neznatno valovanje ženskih sezijških delavcev: natakarcie in sobarice v letoviščih, delavke zaposlene pri izdelovanju slaminikov, kožuhočin itd. Iz podatkov c sezijski, konjunkturalni slučajni in stalni zaposlitvi je razvidna sledeča slika razvoja narodnogospodarske delavnosti.

V dobi inflacije je gospodarska delavnost polagoma padala. Kmalu po stabilizaciji dinarja, izvedeni v avgustu 1925, je začela gospodarska delavnost rapidno naraščati ter narašča že danes z isto intenzivnostjo. Stabilizacija naše valute je povzročila poleg tega tudi regularno konjunkturalno valovanje, katerega prej ni bilo. Konjunkturalni val (ciklus) je bil zelo izrazit v l. 1926 ter se je polagoma nato absorbiral. Ostra zima v začetku l. 1929 je povzročila zopet novo še močnejše konjunkturalno valovanje, ki se je pa sedaj tudi že nekoliko ublažilo.

Sezijško valovanje povprečne dnevne zavarovane meze moških članov kaže, da so moški sezijški delavci boljše plačani kakor stalni delavci in sicer po računskih ugotovitvah približno za 50 odstotkov.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo objavlja sledeči razglas: Vsem podružnicam in društvom! Hmeljarsko društvo javlja vsem svojim podružnicam in drugim svojim članom, da je ministrstvo prometa dobro utemeljeno prošnja Hmelj. dr. z dne 14. maja t. l. br. 222 za polovično voznino hmeljskim obravcem za leto 1930 z odlokom dne 13. junija t. l. br. 11.998-30 z motivacijo odbilo, da za zadevo nima zakonite »mogućnosti«.

Društveno vodstvo.

Društvo bančnih zavodov. Naš včerajšnji članek popravljamo v toliko, da sta bila izvoljena za predporednika g. Avgust Tosti in Hanuš Krofita. Juzgoška. Jugoslovanska češka tekstilna industrija d. d. v Kranju je imela svoj VI. redni občni zbor. dne 23. junija 1930 pod predsedstvom gosp. Josipa viteza Pogačnika. Iz predložene bilance je razvidno, da znaša letošnji čist dobiček 1.135.868-31 Din. Sklenilo se je delničarjem izplačati 4 odstotno dividendo, dotirati rezervni sklad z zneskom 580.000.— Din ter ostanek prenesli na račun prihodnjega leta. Občni zbor je pooblastil upravni svet, da je opolnomočen pridobiti Belgrajsko tekstilno industrijo d. d. v Belgradu in to v svrhu najeti primerno posojilo.

Razglas o razgrnitvi razporeda za pridobitno in davek na poslovni promet za davčno leto 1930. — Odmera pridobitine in davka na poslovni promet za davčno leto 1930 je izvršena za vsa v okolišju te davčne uprave se nahajajoča podjetja, obrate in poklice, in je razpored v zmislu člena 131 zakona o neposrednih davkih razgrnjen na vpogled davčnim zavezancem med navadnimi uradnimi urami v času od 30. junija 1930 do včetega 7. julija 1930 pri davčni upravi za okoličje v Ljubljani, justična palača, soba št. 107 (II. nadstropje). Vsa davčni zavezane bo o ugotovljeni davčni osnovi in o dmerjenem davku še posebe obveščen s plačilnim nalogom. Prilivni rok 30 dni teče od dneva, ki sledi prejemu plačilnega naloga. Morebitne pritožbe je kolkovati s kolkom 20 Din. — Davčna uprava Ljubljana — okolica.

Opozoritev na krojaški in prikojevalni tečaj v Novem mestu. Krojaške mojstre novomeskega okoliša ponovno opozarjamo na prikojevalni tečaj, ki se vrši od 7. do 28. julija v Novem mestu. Prijave za tečaj, ki bo celodnevni, je poslati nemudoma Zavodu za pospeševanje obrti Zbornice TOI v Ljubljani. Pristojbina za tečaj znaša 100 Din.

Borza

Dne 25. junija 1930.

DENAR

Devizni tečaji so bili danes neenotni, popustili je Dunaj, nadalje Pariz. Čvrstejši pa je bil danes London. Promet je bil srednji, znatnejši le v devizah Praga in Dunaj. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2272.50 bl. Berlin 1346.50—1349 (1348). Bruselj 787.20—790.20 (788.70). Budimpešta 989.60 bl. Curih 1094.40—1097.40 (1095.90). Dunaj 796.64 do 799.64 (798.14). London 274.43—275.23 (274.58). Newyork 56.44 bl. Pariz 222.08 bl. Praga 167.39—168.19 (167.79). Trst 296.25 bl.

Zagreb. Amsterdam 2269.50—2275.50, Berlin 1346.50—1349.50, Bruselj 789.20 bl. Budimpe. 988.10 do 991.10, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.64—799.64, London 274.43—275.23, Newyork 56.34 do 56.54, Pariz 221.08—223.07, Praga 167.39—168.19, Trst 295.115—297.115. Skupni promet brez kompenzacij je znašal 5.3 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2269.50—2275.50, Berlin 1346.50—1349.50, Budimpešta 988.10—991.10, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.64—799.64, London 274.43—275.23, Newyork 56.34—56.54, Pariz 221.23 do 223.23, Praga 167.39—168.19, Milan 295.15 do 297.15.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 207.35, Atene 6.69, Berlin 123.08, Bruselj 72.02, Budimpešta

kor županovo tako tudi vse predloge je obč. svet vzel na znanje in soglasno potrdil. Nato se je prešlo namesto odstopivših občinskih svetnikov k izvolitvi dveh članov v upravni, enega v stanovanjski in enega člana v mestni ubožni svet. Za skrutinatorja je g. župan imenoval g. dr. Salamuna in Pečeka. Pred volitvijo se je takoj oglašil k besedi g. svetnik Rozman ter zahteval objasnitve, iz katerega razloga sta bila odstranjena Zupančič in Seisheg. Župan je pojasnil, da je prejel akt od banske uprave. V upravni odsek sta bila izvoljena gg. inž. Urbančič in Ogorelec, v stanovanjski odsek in v mestni ubožni svet g. Maroh.

Takoj po javni se je vršila tajna seja. Za tehničnega uradnika je bil postavljen g. Josip Krajnik, za ravnatelja mestne hranilnice g. France Vidmar. Obenem se je uredilo tudi službeno razmerje ostalih nastavljenecv mestne hranilnice, in sicer so jih izenačili z državnimi nameščenci.

Višji tečajni izpit na gimnaziji kraljevice Andreja v Ptuj. Pod predsedstvom dr. Rajka Nahtigala, univerzitetnega profesorja v Ljubljani, ki je kot ministrski odposlanec nadzoroval gimnazijo od 4. do 23. junija 1930, je delalo višji tečajni izpit 15 pripravnikov, in sicer pisмено od 16. do 18. ustno 20. in 21. junija. Napravili so izpit: Belšak Ciril, Blumenau Igor, Čahuk Aleksander, Drolfenik Anton, Herg Edgar, Hlebec Ernest, Kolarik Karel, Kveder Drago, Polanec Ivan (privatist), Popovič Josip, Stajko Milko, Zajšek Matej. Trije pripravniki so bili zavrnjeni na septembarski termin.

90.30. Bukarest 3.065. Carigrad 2.40. Dunaj 72.825. London 25.075. Madrid 59. Newyork 516. Pariz 20.26. Praga 15.31. Sofija 3.745. Trst 27.085. Kopenhagen 138.125. Varšava 57.85. Stockholm 138.625. Oslo 138.125. Helsingfors 12.99.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12.52¹/₂ (valuta) 12.50).

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Tržišče državnih papirjev je ostalo neizpremenjeno, le vojna škoda je čvrstejša. Bančni papirji so ostali neizpremenjeni. Med industrijskim je oslabil Slavek, nadalje Trboveljska, čvrstejša kakor včeraj pa je bila osješka Sečerana.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 95.25 bl. 7% Bler. pos. 84.75 bl. Celjska pos. 160 den. Ljublj. kred. 122 den. Praštediona 905 den. Kred. zavod 170 den. Vevče 122 den. Stavbna 40 den. Sešir 105 den. Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87—87.50, agrari 54—54.50 (54.50), vojna škoda ar. 433 do 433.50, kasa 432—433, 6. 432.50—433 (433), 7. 432.75 do 433 (433), 12. 434 bl., 8% Bler. pos. 96.50 bl., 7% Bler. pos. 84.625—84.75 (84.625), 7% pos. Drž. hip. banke 83.50—84, Pos. mesta Zagreb 75 bl. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 36—38, Poljo 57.50—58 (58), Kred. dtna 96—100, Union 195.50 bl., Jugo 78—79, Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 62 den., Narodna 8.200—8.300, Obrtna 36.50 den., Praštediona 900 do 910, Etno 161—165, Srbska 180 den., Zemaljska 134—136 (134.50). — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttman 160—169, Slavek 65—66 (65), Slavonija 200—210, Našice 1.300, Danica 108 do 112, Sečerana Osijek 350—360 (360, 355), Nar. ml. 20 den., Osi. ljev. 175 den., Brod, vag. 110 do 120, Union 115—130, Vevče 122 den., Isis 33 den., Raguse 392—400, Oceania 210 den., Jadr. plo. 510 den., Trboveljska 418—425 (418).

Belgrad, Narodna banka 8.170 den., 7% inv. pos. 89.50—90 (89.75), agrari 56—56.50 (56), vojna škoda prompt 442—443 (442—443.50), 11. 453—454, 7% Bler. pos. zaklj. 85.75 (10.00 dol. nom.) 7% pos. Drž. hip. banke 85.75—86.50.

Dunaj Don. sav. jadr. 92.80, Wiener Bankverein 18.20, Creditanstalt 47.60, Escompteur 159.50, Aussiger Chemische 173.25, Ruše 34.50 Slavex 8.15, Mundus 169, Alpine 23.60, Trboveljska 51.10, Prager Eisen 321, Rima Murany 81.45

Žito

Katastrofalno nazadovanje žitnih cen v Združenih državah se še vedno ni ustavilo, ampak od dne do dne tečaji nadalje padajo. Pri nas je desorijentacija precejšnja, vendar je opaziti na drugi strani veliko povpraševanje po pšenici, kar je dovedlo do znatnih zaključkov v starem blagu. Za novo blago je zanimanje nekoliko manjše. Gornjebeška pšenica velja danes približno 202.50 nakladalna postaja — pa so tudi višje in nižje ponudbe na trgu. Koruza se drži v ceni dokaj stanovitno in je povpraševanje po tem blagu povsem normalno. Čikaška besa nima na koruzo nobenega vpliva. — Analogno z nazadovanjem pšenice, vendar ne v takem obsegu, so popustile pri nekaterih nilinih tudi cene pšenične moke.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Tendence slaba. Pšenica: bč. 77 kg 192¹/₂—197¹/₂, gornje bč. 78 kg 195—200, gornje ban. 78 kg 195—200, ban. Tisa šlep 78 kg 200—202¹/₂, sr. 77 kg 175—177¹/₂, sr. 76 kg 170—172¹/₂. Moka: ar. 0 330—340, 2 290—300, 5 230—240, 6 178—180, 7 105—115, 8 80—90. Ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 57, koruza 27, moka 11, otrobi 1 vag. Budimpešta. Tendence slaba. Promet srednji. Pšenica: okt. 18.44—18.82, zaklj. 18.47—18.48. Rž: junij 10.80, zaklj. 10.70—10.80. Kuruza: julij 12.50 do 12.65, zaklj. 12.56—12.57; okt. 12.81—12.90, zaklj. 12.84—85; tranzit julij 11.—; avg. 11.35.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo danes eksekutivno prodano 10 vag. 240 m³ rezane jelovine, remelnji in deske raznih dimenzij.

Povpraševanje je za ca. 8 m³ parjene bukovine 80 mm. ca. 20 m³ 38 mm, 10 m³ 27 mm, 25 m³ 60 mm, vse od 2 m naprej od 10 do 60, za 1 mali vagon varjevih plohov, 40, 40, 50, 60, 70 mm od 25 cm dalje, od 2 m dalje.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Prignanih je bilo 18 konjev, 15 bikov, 96 volov, 313 kravn in 22 telet, skupaj 464 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 8—9 Din, poldebili 7—7.50 Din, plemeniti voli 6.50—7 Din, biki za klanje 7.25—9 Din, klavne krave debele 7—8 Din, plemenske krave 6—7 Din, krave za klobasarie 5.25—5.75 Din, molzne krave 5.50—7 Din, breje krave 5.50—7 Din, mlada živina

Procesija sv. Rešnjega Telesa v Berlinu. V prvi vrsti korakajo: državni minister dr. Wirth, državni kancler dr. Brüning, državni poštini minister dr. Schätzel, v drugi vrsti pruski pravosodni minister in državni prometni minister Guerard.

Beatifikacija Ozane Kotske

Jutri se prično v Kotorju slovesnosti povodom beatifikacije Ozane Kotske, čijih višek bodo cerkvene in ljudske prireditve od 3. do 5. julija. Poleg škofov Ucellinija in Bonafacija se bo udeležil slovesnosti tudi apostolski nuncij v Belgradu, nadškof Hermenegild Pellegrinetti. Ker ljudstvo v kotorskem okraju, v Črni gori in po vsej južni Dalmaciji blaženo Ozano že več stoletij izredno časti, bodo slovesnosti res veličastne. Posebno zanimiv bo nastop tisočletnega mornarskega cunfita »Bokeška mornarica« v srednjeveških nošah, v katerih sicer nastopijo samo ob priliki vsakoletnega cerkvenega praznika sv. Trifona.

V črnogorski vasi Relezi se je leta 1493 kot otrok siromašnih staršev-pastirjev rodila Katarina Kosič, ki je pri sosedih že zelo zgodaj vzbujala pozornost radi izredne lepote in pobožnosti. Pasla je po gorovju očetovo čredo. V samotni in občudovanju silne narave svoje domovine se je v deklici vnelo vroče hrepenenje, da bi se približala Stvarniku in da bi bila razsvetljena od njegove modrosti. Zvesto je poslušala svojo mater, ki ji je pripovedovala, da je v Kotorju naslikan Stvarnik sveta, enkrat kot nežen otrok, drugič pa krvaveč na križu. Pastirica je povsod nosila te božje podobe v svojem srcu in večkrat se ji je zdelo, da se ji iz divjih skal približuje Odršenik, smehljajoč se kot otročiček v materinem naročju ali umirajoč na križu.

Ko je končala svoje štirinajsto leto, je zapustila hišo staršev in odšla v Kotor, da bi gledala božje podobe in živila po božjih naukih. Služila je kot dekla v neki plemenitaški hiši, razdeljevala svoj mali zaslužek ubogim in preživela svoj prosti čas v molitvi in premišljevanju. V svojem dvajsetem letu je za vselej vzela slovo od svetnega poklica in vstopila v red dominikank; imenovala se je odselej po neki deviški spokornici Ozana. V premišljevanju o verskih skrivnostih, v zatajanju in asketičnih vajah je blažena Ozana dosegla visoko starost. Pridobila si je izredno bogoslovno učenost in je bila tako bistrega razuma, da so se cerkveni in posvetni dostojanstveniki pogosto obračali do nje za svet. Kar si je s svojim vedenjem pridobila, je vse razdelila med ubožce; tolažila je bolnike, jim lajšala njih bolečine in daleč preko mej njene domovine je prodiral glas o »kotskem angelu«. Ozana je v svojih molitvah videla bodoče dogodke in obvarovala svoje someščane pred marsikatero nesrečo.

Ko je turški admiral Chaireddin Barbarossa leta 1539 osvojil Ercegnovi in ostala utrjena mesta Boke ter ogrožal Kotor, so prestrašeni meščani šli k Ozani vprašati za svet.

Blažena redovnica jim je vlila poguma in jih zagotovila sijajne zmage. Malodušni so ubogali pobožno spokornico in po večkratnih silnih napadih je moral Turek oditi praznih rok.

Leta 1567 je Ozana odšla k Bogu po večno plačilo. Pokopali so jo v cerkvi sv. Pavla v Kotoru in ko so to cerkev v Napoleonovih časih Francozi spremenili v skladišče, so prenesli Ozanino truplo v cerkev sv. Marije. Rokajski časte blaženo Ozano kot priprošnjico v vseh težavah, njeno življenje pa so opisali pisatelji najrazličnejših narodov.

Vsepovsod glasba in petje

V Hollywoodu se med filmskim svetom odigrava revolucija, od katere pa prodor v svet le daljni odmevi. Z nastopom zvočnega filma se ni samo izpremenilo zunanje lice Hollywooda, ampak je tudi cela vrsta nekdanj slavni igralcev bila kar čez noč potisnjena v ozadje, ker so ateljeji angažirali igralce, ki zmorejo peti visoki »C« in zraven še dovršeno igrati. In tako se je zgodilo, da je nekdanji tihi Hollywood, v katerem so igralci ves svoj prosti čas spali in igrali golf, postal danes ena sama velika dvorana za vežbanje glasbe. Petje in sploh glasba izpolnjuje danes ves prosti čas igralcev. Vivian in Rosetta Duncan pojeta dnevno osem ur, Bessie Love tri ure itd. Kjerkoli gre človek, povsod iz vsake hiše sliši oni znani »do-remi« in če meni, da se bo tega petja rešil, če pobegne v urade studija, kjer so nekoč pisali filmski scenariji in kjer je bila vsaka glasnejša beseda oskrbitev prostora, bo videl, da se je kruto prevaral. Tudi tu je izginila tradicionalna tišina. Od vseh strani se čujejo akordi, lepi in grdi. Nekdanje bilo to svetišče filmske literature, danes pa so se tu udomačili skladatelji.

Kmalu pa so se uverili tudi merodajni faktorji, da je ta položaj nemogoč. Scenarij je tudi pri zvočnem filmu enako važen kakor glasbena spremljava, toda kdo bo v tem splošnem metežu, ki je zavladal v uradih studija, mogel napisati eno samo pametno besedo. Sklicali so nešteto konferenc, kako bi rešili vprašanje skladateljev in končno so odločili, da dobe skladatelji svoja posebna stanovanja, kjer bodo lahko po mili volji skladali nove pesmi. V ta namen so izbrali lepe vile, ki na zunaj izgledajo popolnoma po starem, le znotraj imajo značaj Metro Goldwyn Mayerjevih uradov.

Časi so se v resnici izpremenili. Nekdanje je bila glasbena spremljava nekaj manj vrednega, danes pa je ravno tako važna, kakor dobra vsebina in režija samega filma.

Skrivnostni madj. vampir

V neki mali vasi nekoč ogrske, sedaj romunske provincije Sedmograške, se je te dni pojavila govorica, da je neki kleparski mojster, ki je tam izvršil samomor, bil Bela Kiss, ki je pod napačnim imenom živel v vasi ob pobočju Karpatov. Take govorice se pojavljajo skoro vsako leto. Kjer so dvomi, tam začenja svoje delo domišljija. O Beli Kissu, ogrskem vampirju, plavobradcu iz Cinkote, so trdili, da je padel v vojni. Ljudje pa vedo, kako pogosto se je dogodilo, da so v vojni za padle proglašeni zopet vstali od mrtvih, in zato so na Ogrskem prepričani, da živi Bela Kiss kje skrit pod napačnim imenom.

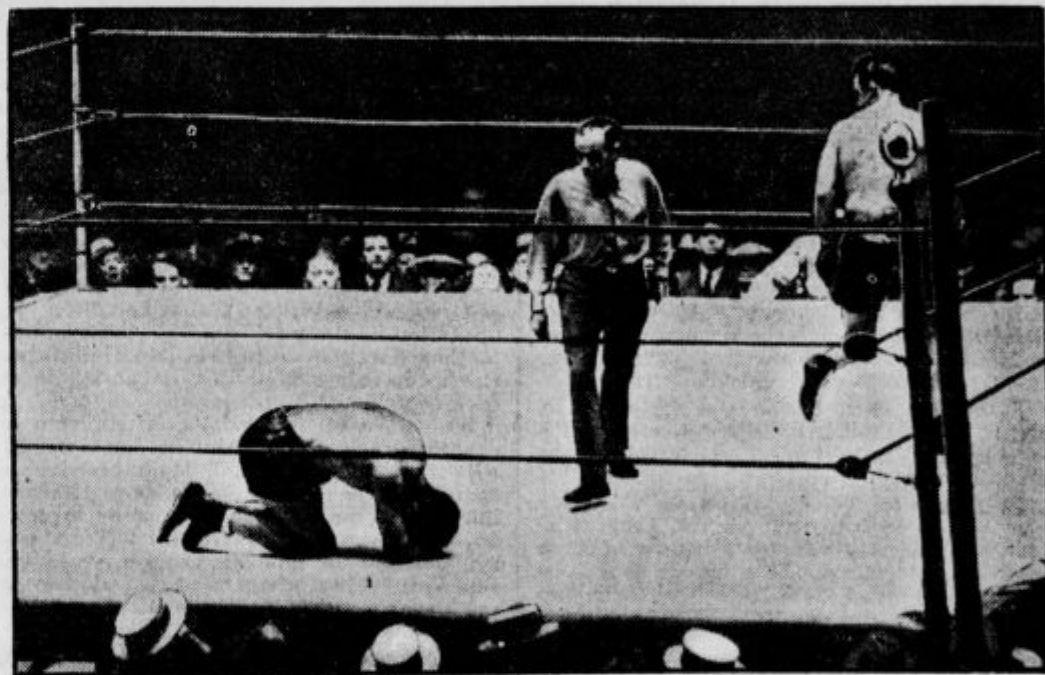
Bilo je 16. maja 1916. V mali vasi Cinkota blizu Budimpešte je pripovedovala neka stara postrežnica čudno zgodbo. Prihajala je vsaki petek h kleparskemu mojstru Beli Kissu, da mu je pospravila delavnico in stanovanje, izvzemši ene sobe, ki je bila vedno zaklenjena. Radovedna je nekoč pokukala skozi zaprašeno okno na vratih v sobo. Pri tem jo je zalotil Bela Kiss. Ves divji jo je trdo prijel in ji pripovedal še kdaj prestopiti prag njegovega stanovanja. Zaklenjena soba je bila čisto prazna, je pripovedovala stara ženica, samo ob eni steni je videla sedem pločevinastih posod. Bela Kiss ji je dejal, da je v posodah petrolej. Ko je ta zgodba prišla oblastem na ušesa, je Bela Kiss že odšel v vojno. Nahajal se je na srbski fronti. Stanovanje so odprli, da bi zaplenili baje tam shranjeni petrolej. V sedmih posodah pa niso našli petroleja, ampak sedem ženskih trupel. Sedem deklet, ki so vse imele na vratu znake davljenja. Posode so bile hermetično zaprte in so bila trupla še dobro ohranjena in so jih lahko agnoscerali. Našli so na tucate plačanih računov od inseratov, ki so bili objavljeni v raznih madjarskih podeželskih listih: ženitne ponudbe in prerokovanje bodočnosti. Bilo je jasno, da je Bela Kiss s pomočjo takih inseratov izvajal dekleta, ki bi se rade močile in take, ki bi rade videle v bodočnost, v svoje stanovanje, kjer jih je zadrževal in oropal dragocenosti in denar. Iskali so naprej in našli na dvorišču zakopanih še deset trupel in v nekem bližnjem gozdu zopet deset. Skupaj torej 27 ženskih trupel. Večinoma so bila dekleta z dežele. Iskanje zverinskega morilca ni trajalo dolgo. Poveljnik čete, pri kateri je služil morilec, je sporočil, da je infanterist Bela Kiss v neki vojni bolnišnici

Japonski letalec Cenzaku Acuma bo s svojim letalom poskusil izvršiti polet okrog zemlje. Letel bo z Japonskega v Ameriko, čez Atlantski ocean v Evropo in nato čez Azijo na Japonsko.

Opica, ki se meša v politiko

V južnoangleškem Camberwellu je te dni neka opica na čuden način posegla v volilni boj. Vršil se je tam volilni shod konservativcev, ki pa se ni vršil preveč mirno, kajti liberali so svoje nasprotnike ves čas obdajali z medklici. Končno je nastal iz tega velik hrušč, pri katerem so vsi vpili povprek eden čez drugega, tako da se je zdelo, da bo shod razbit. Predsednik shoda je ravno hotel poklicati policijo, ko se je nenadoma na oknu pojavila opica, ki je skočila v dvorano. Sluga ji je šel nasproti, da bi jo preprodiril, toda opica ga je s silno močjo odrinila. Nato je šla nad predsednika, ga preprodirila s sedeža, zagrabila zvonec in začela z njim zviniti. Liberali in konservativci so pokali od smeha in so se nato skupno podali nad opico. Toda ne eni ne drugi niso imeli sreče, kajti opica jim je izginila izpred oči in so jo šele naslednji dan ujeli v neki cerkvi. Shod pa je bil na ta način srečno končan.

Prva izvirna slika o boju za svetovno prvenstvo Schmeling - Sharkey. Schmeling je radi prenizekega udarca postal nesposoben za boj, nakar je sodnik diskvalificiral Sharkeya.

v Srbiji umrl za legarjem. Policija se pa s tem ni zadovoljila; poslala je kriminal. uradnika na južno fronto, da bi odkril morebitno zamenjavo. »Bil je ljubeč, pohleven deček s svetlimi skravčljanimi lasmi in plavimi očmi,« je pripovedovala bolniška strežnica, ki je stregla Beli Kissu v njegovih poslednjih urah. Ampak vampir iz Cinkote je bil takrat že 35 let star, temnih las in ni izgledal kakor pohleven mladenič. Očividno je vzel hudo bolnemu tovarišu identitetno izkaznico in umirajočemu šesil svojo. Preiskovali so dalje, toda zaman. Skoro poldrugo desetletje je že preteklo od tega. Akt Bela Kiss leži zaprašen v predalih budimpeštanske policije, ljudska domišljija pa ne miruje. V ogrskih vaseh, od koder je Bela Kiss izvajal svoje žrtve, se od časa do časa pojavljajo govorice o dozdevnem Beli Kissu, toda doslej manjka vsaka sled.

Pes, pokopan z vojaškimi častmi

V Dennisonu (država Ohio) je te dni poginil junak, ki je za časa svetovne vojne rešil mnogim ameriškim vojakom življenje: pes Bing. Bing, ki so ga vojaki vzeli s seboj na bojno polje, je imel čudovit, tudi za pse izreden čut vohanja. S pomočjo tega je mogel vsak bližajoči se plinski napad pravočasno javiti in je vedno vojake pravočasno opozoril, da so si nadeli plinske maske. Na ta način je zvesta žival mnogim vojakom rešila življenje. Po vojni je ameriška vlada nakazala za psa mesečno penzijo 60 dolarjev in ko je te dni poginil, so ga pokopali na pokopališču z vojaškimi častmi.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

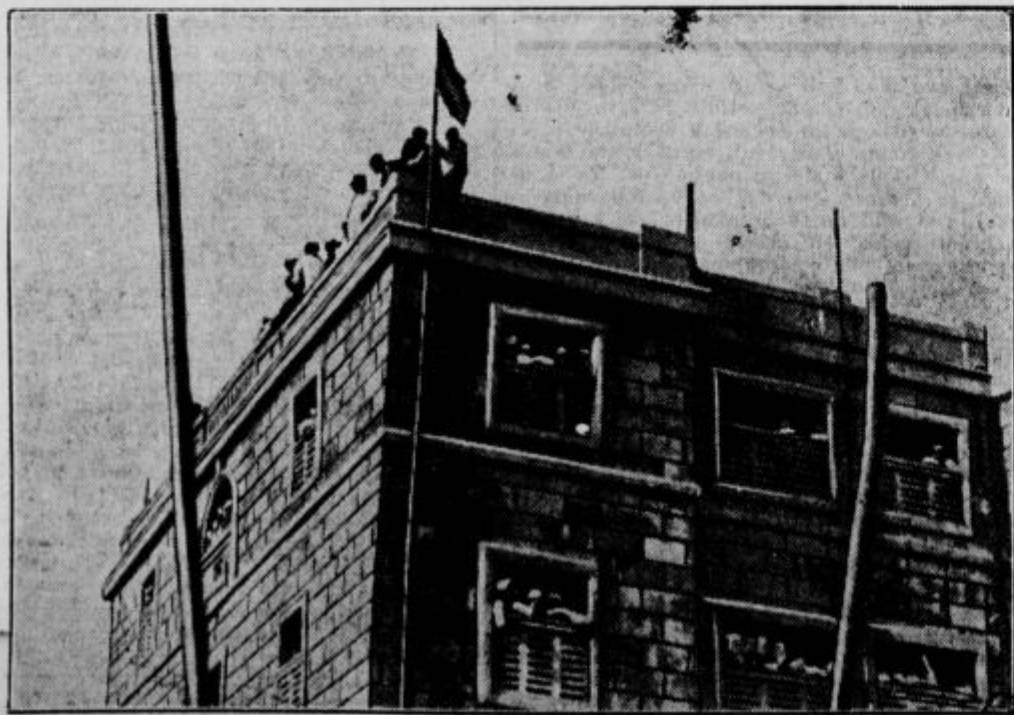
Četrtek, 26. junija: 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.00 Koncert Radio orkestra. 18.30 Plošče. 19.00 Dr. V. Bohinec: Zračni promet. 19.30 Dr. Lojze Čampa: Novi kazenski zakon. 20.00 Jugoslovanski večer: Pevski kvartet Glasbene Matice (gg. Pelan, Završan ml., Završan st., Skalar), citre igra g. Löske. 21.00 Koncert godbe Dravske divizije. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Nadaljevanje koncert godbe Dravske divizije.

Petek, 27. junija. 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Mladinska akademija, ki jo priredijo učenke šentjakobske dekliske osnovne šole v Ljubljani v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. princa Andreja. 18.30 Koncert radio orkestra. 19.30 O ženskih organizacijah, gđc. Lebarjeva. 20.00 Dr. I. Grafenauer: Nemščina. 20.30 Prenos koncerta belgrajskih pevskih društev s Kalimegdana. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, 27. junija.

Belgrad: 17.30 Koncert radio kvarteta. 19.30 Etika Vidovdana in nato »Dekle s Kosovega«, dramatisacija. 20.30 Prenos koncerta Sokola. 22.45 Zabučni koncert. — Budapešt: 17.40 Koncert dunajskih pesmi. 18.50 Baletni večer. 20.00 Drama in studija. 22.10 Večerni koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 20.00 »Cecilijska«, opera. — Milan: 19.15 Večerni koncert orkestra. 20.30 Simfonični koncert, nato zabavni koncert do 24.00. — Praga: 20.00 Koncert italijanskih pesmi. 20.30 Violinski koncert. 22.15 Zabavni koncert. — Langenberg: 20.00 Večerni koncert orkestra. 21.00 Zborni koncert, nato zabavni koncert. — Rim: 21.02 »Hčerka regimenta«, opereta. — Berlin: 18.35 Operetna glasba. 19.40 Lera Galateja, burleskna opereta. 21.05 Večerni koncert orkestra, nato plesna glasba. — Katowice: 18.00 Koncert orkestra na mandolino. 21.15 Simfonični koncert. 22.25 Večerni koncert orkestra. — M. Ostrava: 19.30 Ljudski večer. 20.30 Violinski koncert. 21.30 Plošče. 22.15 Zabavni konc.

Uper v indijski kaznilnici. Po indijskih ječah je radi številnih aretacij zmanjkalo prostora. V Bombayu so preuredili neko stanovanjsko hišo v kaznilnico. Nedavno pa so se v tej začasni kaznilnici jetniki uprli in se jim je posrečilo na strehi razobesiti »zastavo protestov«.

Elektrifikacija banovine

Naj nanizamo samo par dejstev, ki nam jasno pričajo, da moramo misliti takoj, in ne morda šele čez pet let, na elektrifikacijo banovine, da moramo zahtevati, da to elektrifikacijo izvede in z njo gospodari javni činitelj, t. j. banovina, ne da bi izključevala pri tem, če je na razpolago, udeležbo zasebnega kapitala.

Mislil, ki jih hočemo navesti, so itak že splošno znane, treba jih je samo napisati, da ostanejo v spominu.

Zakaj moramo takoj misliti na elektrifikacijo? Zato ker smo itak za drugimi sosedji deset do dvajset let že od zadaj. Ker ni bilo javnega činitelja, ki bi mogel izvesti široko-potezno elektrifikacijo dežele, je pač izkušala zasebna podjetnost ustvarjati male hidro- in kalorične, in dieselmotorske centrale za svoje lastne in tudi sosedne obrate. S tem se je zapravil kapital in izgubljale najvažnejše postavke za električno dobavo iz večje centrale, dalje so se izgubile marsikatero važne vodne stopnje z manjšimi projekti. Naj pokažemo samo na vodno gospodarstvo v Kranju, Trzinu in v Tacnu.

Gotovo je bilo hvalevredno prizadevanje teh zasebnih projektantov in podjetnikov za službo, ki so jo izvršili tekom zadnjih deset let naši industriji in javnosti, toda s tem svojim prizadevanjem so zavzeli s svojimi koncesijami, svojimi pogodbami za dobavo toka in s svojimi daljnovodi važne oddajne okolice ter tako ustvarili gluha območja za električno javnega podjetnika za deset in več let. Ako banovina takoj postavi na trg svojo elektriko v zadostni meri, potem se nove pogodbe s temi podjetniki ne bodo več sklepale, vsaj novih priključkov ne bodo ljudje iskali pri teh centralah, temveč pri banovinskih. Kajti tudi v Nemčiji streme vsa elektrike potrebna podjetja za priključki na javne elektrovođe ter se zasebne elektrarne radi tega zelo razburjajo.

To je razumljivo, toda za nas sledi nastopni nauk: Tudi če bi se, kar žele zasebni podjetniki, odložila elektrifikacija banovine za pet ali več let, a bi bila vendar na vidiku, potem bodo ljudje ali čakali še pet in več let na to elektrifikacijo ali pa se bodo morali ob priključku na obstoječo zasebno elektrarno vezati na daljšo dobo. Za javno naše gospodarstvo bi pomenilo oboje veliko izgubo, kajti pet neizrabljenih gospodarskih let je izguba, kakor pomeni za banovinske elektrarne veliko izgubo izguba električnega trga za večjo ali manjšo dobo.

Ne smemo pa dalje pozabiti tudi nastopne sicer splošno znane resnice. Čez pet let stopi na delovni trg pri nas po vojni rojena in sicer zelo številna generacija. Pričakovati imamo torej močan porast delovnih sil. Narodnega gospodarja mora to dejstvo navdajati s skrbjo, kje bo zaposlil te nove in sicer pa zdravju močne sile, da ne bodo pritiskale med in da se ne bodo izseljevale. Te delovne sile ne morejo čakati pet ali deset let, da se jim doma odpre delovni trg in kruh, temveč morajo dobiti zaposlitev takoj. Zato je škoda tudi vsake minute, za katero bi se elektrifikacija banovine zavlekla.

Na elektrifikaciji je torej interesiran naš mali človek, zato ni čudno, če se oni naš »veleki človek, ki išče dobička na škodo malega, elektrifikaciji upira.

V debati, ki se je vršila v časopisju in za kulisami, se je uporabljal kot najtežji kanon rentabilnost, odnosno nerentabilnost banovinske elektrifikacije. V tem oziru se izkuša priužerirati ter ustvariti psihoza, ki je v svoji osnovi pogrešna. Skušaj se namreč vzporediti in primerjati dva pojma, ki se po svojem bistvu ne krijeta, dasi se enako glasita, to je rentabilnost zasebnega električnega podjetja in rentabilnost javne ustanove.

Za primer naj navedem samo princip ceste. Če gradi zasebnik cesto v gozd, kalkulira tudi nje rentabilnost za eksploatacijo gozda in pač gradi le to, kar se rentira. Če gradi občina cesto, (kaj šele) banovina ali država, ne bo vprašala po rentabilnosti ceste za občino, banovino, državo, temveč vprašala bo po javni potrebi ter bo to potrebo presojala po njeni

neodložljivosti in opravičenosti in po možnosti, ali ji more ustreči s svojimi finančnimi sredstvi.

Isto načelo mora veljati tudi za javne elektrifikacijske naprave, le da je ta stvar bolj ugodna, ker vendar te naprave tudi vidno nekaj nesejo in je treba gledati, da res neso, dočim, če ostanemo pri cesti, cesta ne nese direktne dobička. Kaj bi rekli človeku, ki bi dejal, da določene ugotovljene potrebne ceste ni treba graditi, ker ne bo nič nesla?

Da je elektrifikacija dežele neodložljiva, javna potreba, da je radi tega elektrifikacija opravičena in da se da s finančno silo banovine izvesti, o tem menda nihče pri nas ne dvomi. Tekom debate se je sicer menda že omenilo, da se mora misliti na dovod elektrike krajem, kamor je zasebni podjetnik ne bi spelljal, toda radi tega mora imeti javna elektrarna tudi ona območja na razpolago, ki bi jih zasedel tudi zasebni podjetnik. Le tako se varuje skupni javni interes. In dolžnost in naloga banovine je, da te javne skupne interese varuje ter te kraje čimprej zasede s svojim vodom.

Pri zasebnih elektroodajnih podjetjih opazimo tudi nastopni za šibke odjemalce usodni pojav: Podjetje da tok na razpolago, če si odjemalci sami zgrade daljnovod. Da je to za podjetnika dobro, je očitno, podjetje dobi samo odjemalca. Toda drugačna je slika pri odjemalcih. Če je odjemalec zadruga, ima stvar vsaj enega gospodarja, hujše je, če vohče za prvo napravo zbero ljudje samo denar brez vsake druge oblike ter se konsument poedinec zaveže s singularno pogodbo. Vod postaja čez čas potreben popravi. Tu omahne drog, tam pri transformatorju nekaj ni v redu. In vse težave so tu. Med konsumenti se pojavijo čisto napete razmere, prepriči in nagajanja, čisto pa je že brez teh človeških težav dovolj drugih, predvsem finančnih težkoč. Ko so ljudje sili tehi skrb in ker je vod v nevarnosti, se pojavi »rešiteljica« elektrarna, ki prevzame pod za konsumente po navadi težkimi pogoji (višja cena toka, enkratni prispevek za popravilo itd.) vod v svojo last. Tega javno podjetje, ki ima namen narodu pomagati in ne izkoriščati težkega položaja konsumenta, ne bo delalo.

Imamo še druge pojave. Zasebni podjetnik je na pr. interesiran na tem, da mu elektrarna nese čimveč dobička. Ta dobiček je čisto odvisen od tega, da določenim krajem toka vohče ne da, posebno če je na pr. velik premogovnik interesiran na tem, da ima v določenem okolišju svoj oddajni trg ali kako drugo industrijsko podjetje rezervar brezposelnega delavstva, ki tišči s svojo ponudbo delavske mezde. Tak podjetnik se bo pač okoristil s pogodbo o desinteresementu na določenem ozemlju ter bo brez truda in rizika vtaknil odškodnino za to v svoj žep.

Da to ne more biti nikoli delotrajna politika javnega podjetja, je pač v bistvu javnega podjetja in kadar bi bili v naši upravi tako daleč, da bi bili taki pojavi možni in strah opravičen, potem proti vsem nam pogin.

Zato moremo reči: kdor ovira in dela na tem, da se elektrifikaciji banovine delajo zapreke, da, če oni, kdor stoji ob strani kot nevtralen gledalec, ta dela proti interesom našega malega človeka, ta dela proti narodnogospodarskim interesom našega ljudstva. Mislim, da ima narod v sebi še toliko moči, da bo našel o pravem času in na pravem mestu sredstva, ki bodo uspešno varovala njegovo korist.

Gre za velike reči in dosedaj se je narod že zmerom pokazal kot strnjjen činitelj. Se z vsakim, ki se je postavil po robu njegovim stremljenjem in upravičenim težnjam, je slovensko ljudstvo po zaslugi pomedlo.

N. Velikonja.

Pridobivajte novih naročnikov!

Pismo iz Belgrada

Ze nekaj mesecev po smrti Bore Stankovića se posamezniki pokrenili misel o enotni izdaji njegovih del. Začetkom leta 1988 se je v Belgradu osnoval odbor za izdajo Stankovićevih spisov. Urejanje je sprejel profesor Drag. Kostić. Omenjeni odbor je z velikimi materijalnimi težavami v sorazmerno kratki dobi (v dobrem letu) izdal sedem zvezkov. Te dni pa je s precejšno zamudo izšel drobni osmi zvezek (88 str., 10 Din). Ob tej priliki moram podčrtati par pomanjkljivosti te nekritične izdaje Stankovića, ki so pa marsikod zelo vidne. Za ta zadnji (8.) zvezek »Dele« je bila prvotno določena obsežnejša studija Jovana Dučića o Bori Stankoviću, ki pa radi pomanjkanja denarnih sredstev ni izšla. Prav tako so izostale objavljene variacije istih del, posamezni fragmentarni napisi in še marsikaj drugega. Naravnost škoda se mi zdi, da izdaja ni kot bi po vseh pravih morala biti. Ker po nekaj letih bo potrebna nova, okusnejša in književno-formalno bolj podana izdaja. Ali ne bi bilo priporočljivejše mesto dveh izdaj eno celotno, kritično in z vsem potrebnim opremljeno izdajo?

Zadnja, osma knjiga »Dele« Bore Stankovića prinaša dve prozni stvari iz mladostne dobe pisateljeve (»Nastup«, »Pečali«). Zanimivo pa je, da Stanković ne slika v njih ljudi iz prijetljivega, pol turškega Vranja, ampak je v obeh dal manj uspešno (kot sicer) fotografijo mestnega, belgrajskega življenja iz inteligenčnih krogov. »Nastup« je bil zamišljen kot moderni družinski roman. Pa je ostal samo fragment. V njem je Stanković dal sicer naznake zakrite, vendar omenju, ki pozna srbsko literaturo, takoj vidne potrebe Bogdana Popovića in Juse Prodanovića. — V glavnem junaku »Pečali«, druge Stankovićeve proze, ki je pa uspešnejša ko prva, vidimo nekateri znanega, srbskega književnega kritika Jovana Skerlića. V »Pečali« nastopa tudi vseučilišnica s socijalistično razpoloženostjo.

Ob koncu omenjam, da je vseh osem zvezkov Stankovićevih »Dele«, ki so v primeri z osmimi dva do trikrat obsežnejši, mogoče dobiti za minimalno vsoto 150 Din. Naročiti: Glavni depo knjiga Odpora Stankovićevog, Vršacka ul. 26. Beograd.

Nazadnje je vendar izšel dolgo obljubljeni zbornik nadrealističnih prispevkov »Nemoguće«. Pred par meseci se je pojavila službena lista trinajst naših nadrealistov. V zborniku jih je nastopilo že šestnajst. »Nemoguće« je nazunaj majestetska in zato privlačna in nazadnje skoraj luksuzna

izdaja (cena 40 Din). Nastopilo je tudi par Francozov (n. pr. znani André Breton.) Knjigi odrekam vsako umetniško vrednost. Sicer je pa polna ljudskoškolskih risarij in nerazumljivih kombinacij. O njeni vsebinski goloti in smešnosti pa niti govoriti ne bom. Da pa ne bo kakšnega nesporazuma, povem to-le: Sem strasten pristaša vsakega novolarstva v umetnosti, ki ima zrno v sebi in stremi za osterjšim umetniškim izražanjem. Nadrealistične »umetnosti«, ki ni samo nerazumljiva, ampak ki skoraj na vsaki strani in v vsakem stavku meji z zdravemu razumu antipodno »panfletjo«, pa žal ne štejem sem. Tudi imen teh šestnaestih naših bojnikov za »novo« umetnost, ki jo pa niti sami ne razumejo, ne bom omenjal.

Mladi belgrajski esejist in kritik Velibor Gligorić je te dni objavil ostro brošuro z naslovom »Polemike«. Sicer je pa že znan kot stari in vedni nezadovoljnej. Kljub temu njegova drzna izvajanja v marsičem zasluži priznanje. V »Polemikah« se je največ spril nad srbskega književnega veterana Bogdana Popovića in njegove učenice, na revijo »Život i rad« in na belgrajski Pen-klub. Karakteristična in deloma tudi resnična je Gligorićeva izjava v »Polemikah«: »Ove članke, koji tretiraju aktuelna književna pitanja, izdajem u brošuri, zato što danas u Beogradu nema časopisa, u kome bih mogao i želeo da ih štampan.«

Zadnja številka (16. jun) »Srp. Knj. Glasnik« zopet ni bogve kaj zanimivega. Omenjam samo fragmentarno prozo Josipa Kulundžića (»Budžetska mesta Kate Prigae«) in informativen članek »Prva veza izmede engleske i naše književnosti« (M. Sakulac).

Boža Miladinović je izdal v Sarajevu knjigo pesmi z naslovom »Kimval snova«. To je druga (preje »Harikiri«, 1925.) njegova pesniška zbirka in še dovolj uspešna.

Sredjunjska številka »Gajret« prinaša med drugim zanimiv članek »Razvitek štamparija i novinarstva u Bosni za turskog vremena«.

Pesnik Gustav Krklec pripravlja Antologijo slovenske pesmi. Doslej je napisal že par beležk o naših književnikih. Tudi več prevodov slovenske moderne in najmlajših je objavil v »Srp. Knj. Glasniku«. Obširneje spregovorim o knjigi, ko bo izšla.

Pravkar je pri Cvijanoviću izšla »Moderna česka lirika« z uvodom in prepevi Jovana Kršića.

Tone P.

Belgrad, 27. junija, 1990.

Sport

DUNAJSKI PROFESIONALCI V LJUBLJANI.

Prvak Slovenije SK Ilirija stoji pred težko nalogo. Dne 6. in 13. julija igra izločilne tekme za državno prvenstvo. Ker se moštvo ilirije nahaja v dobri formi, ni izključeno, da bo letos moštvo našega prvaka zmagovalo v izločilnih tekmah. Vodstvo kluba se je odločilo, da priredi zopet mednarodno tekmo in da s tem svojemu moštvu prilika za dober trening. Kajti le težke mednarodne tekme dvignejo kvaliteto moštva. To pot gostuje v Ljubljani dunajski Slovan. Slovan, ki si je priporil zopet vstop v prvo ligo, je znan po kombinacijski igri. V kombinacijski igri prednjači skoro vsem dunajskim klubom. Našemu športnemu občinstvu se bo zopet ponudila v soboto in nedeljo prilika videti lepe tekme, ki so zlasti v zadnjem času redke.

★

Medklubski teniški turnir SK Ilirija—SK Bled. V soboto 28. in nedeljo 29. t. m. se vrši na Bledu 1. medklubski teniški turnir organiziran po mladi teniški sekciji SK Bled. Omenjena sekcija je najmlajši član Jugosl. Teniške Zveze ter deluje aktivno od lanske jeseni. Šteje med svojimi člani nekaj prav agilnih mladih moči. S turnirjem proti moštvi SK Ilirije hoče sekcija predvsem dvigniti nivo teniškega znanja med svojim članstvom, obenem pa nuditi širši publiki zanimiv teniški program za oba praznika. Program obsega igre posameznikov gospodje in dame ter igre v dvojeh gospodje in mixed-double.

S. K. Ilirija (sabljaška sekcija). V petek dne 27. t. m. ob 19. uri v borilnici na Resljevi cesti važen sestanek celotnega članstva. Predmet: zaključek sezije. — Načelstvo.

PLAVALNI TEČAJI.

Plavalni mojster kopališča SK Ilirije bo poučeval začetnike v plavanju. Plavalni tečaji se bodo vršili vsak dan od 8. do 14. popoldne, proti majhni odškodnini. Prijave sprejema plavalni mojster v kopališču.

MARIBORSKI SPORT.

Za medmesno tekmo Celje: Maribor, ki se vrši v nedeljo dne 29. junija v Celju, je mariborski medklubski odbor nominiral naslednje igralce: Koren II. Domicelj, Koren I. (I. SSK Maribor), Ronjak, Frančič, Bauer, Konrad (SK Železničar), Vajzer, Priveršek, Bertonec in Starc.

Mednarodne rokoborbe. V verandji pivovarne Union se vršijo od sobote naprej mednarodne rokoborbe, ki jih prireja I. S. S. K Maribor v svrhu propagande težke atletike.

V torek zvečer se je vršilo IV. kolo, in sicer sta nastopila kot prvi par prvaki Jugoslavije v srednji kategoriji Janež in Ličan Bosnič. Borba je končala z zmago Janeža. Kot drugi par sta nastopila mariborski prvaki v težki kategoriji Bela Weiz in Bolgar Belić. Ta borba je bila v 25 min. proglašena za neodločno. Odločilni boj med Madžarom Bognerjem in Čehom Jandro je končal v 37. min. z zmago Bognerja.

Tekme se nadaljujejo in bodo trajale do nedelje dne 29. t. m.

Nogomet v tujini

Česa niso v južni Nemčiji pričakovali? Pred dobrim pol letom je bila s 7 : 1 katastrofalno poražena reprezentanca južne Nemčije v Budimpešti. Z nekako nezasadnostjo svojih sil pa se je južna Nemčija pripravila na revanžno tekmo, ki se je vršila sedaj v Monakovem. Na zmago nad Ogri ni bilo misliti, v tem so si bili celo optimisti v soglasju. Pričakovali pa so Nemci, da bo njih team podlegel z manjšo razliko golov nego v Budimpešti. Na igrišču se je zbralo 22.000 gledalcev in morda ni nihče od teh mislil, da bodo Nemci zmagali. In tako se je zgodilo, kar je presenetilo tudi Nemce same, Ogri so bili poraženi z 1 : 3 (1 : 1). Nemški team je dosegel v drugem polčasu divno formo, kajti prevladal je ogrski igralec zaigral z elanom, ki mu ni primere. Ne da se tajiti, da je bil prvi polčas zaključen v znamenju ogrske premoči.

Praga—Nürnberg 6 : 1 (4 : 1). Čeprav prvo vrstna igra, vendar je prišlo le 5000 gledalcev. Čehi so poslali svojo elito, sestavljeno iz igralcev Slavije in Sparte. Ni bilo mogoče nuditi zadosten odpor izvrstno razpoloženim češkim igralcem, ki so podali prav kot učitelj svojim učencem izvrstno lekcijo koristne nogometne igre.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

Pokaže proti severu. Temni oblaki bakrene barve so se prikazali, kakor da so poskočili izza gričev, in drveli preko neba proti njima.

»To pomeni, da bova do kože premočena,« pravi Mihael. »In nikjer nobenega zavetja! Najbolje bo, ako jo mahneva nazaj k Bantamu.«

Padlo je nekaj debelih kapelj; bile pa so le značilne silnega naliva, ki je prišel takoj za njimi. V nekaj hipih sta bila fanta premočena do kože; barje se je spremenilo v jezero in obupno sta do členkov bredla globoko vodo.

Kar zagleda Mihael nekaj napol razpadlemu poslopju podobnega.

»Prej nisva šla tod mimo, torej sva morala zgrešiti pot,« reče bratu. »Morda pa nama bo podrtja nudila vsaj malo strehe, dokler ne mine najhujši nalive. Nenadne nevihte nikoli ne trajajo dolgo.«

Kreneta torej proti stavbi; vrata so bila odprta. Ko prideta bliže, ju pa zaskrbi, bosta li sploh našla kakšno streho, kajti vsi znaki so kazali, da stavba že dolgo razpada. Ostanki škrlatnordelih zavojev in zelenih zrnjav na stenah so govorili, da je stavba nekoč bila pagoda. Skozi vhod smukneta v vežo, ki pa ni imela strehe. Na drugi strani veže so bila vrata. Lovrene priteče prvi do njih, jih hitro odpre, nato pa ostrmi in obstane kakor ukopan! Sredi velike čveterokotne sobe je čepel na blazini Kitajec, negiben kot izklesan kip. Na njegovi desni in levi pa je stal po en Kitajec in držal za konec vrvi, ki je bila čepčemu možaku zadržnjena okoli vratu.

3. Kupčijska zadeva.

Za hip sta se obe družbi gledali, ne da bi trenili in tako tiho, kakor mda so res vsi skupaj živi kipi na gledališkem odru.

Bili pa so tako tiho zato, ker so bili od presenečenja vsi trdi. Kar izpusti Kitajec na levi konec vrvi, ki ga je držal v rokah, in vtakne roko v žep svoje ohlapne obleke. Mihael oprezno sledi njegovim kretanjem in uzre ročaj revolverja, zato isti hip dvigne puško k rami.

V istem trenutku pa tudi drugi Kitajec izpusti vrv, plane k odprtemu oknu brez šip, ter skoči ven, kjer je še vedno lilo kakor iz škafa. Ko njegov tovariš vidi, da je ostal sam, tudi on hitro potegne roko prazno iz žepa in šine za njim. Trompa sta torej ostala sama s sedečim Kitajcem, ki je med kratkim prizorom ostal nepremičen in ni niti z očesom trenil.

Lovro stopi k oknu, da bi videl, kaj je s pobeglimi Kitajcema ali pa ju morda zasledoval.

»Pusti ju, pusti!« mu zakliče Mihael. Poznalo se jima je, da sta že užila strahu za potrebo, midva si pa tudi nočeva nakopavati na glavo nikakega spopada; lahko bi nama povzročal neskončne težave in kake spletke.«

»Tako govori modrost.«

Oba fanta kar poskočita od začudenja in se obrneta h Kitajcu na tleh.

Prav dobra angleščina iz njegovih orientalskih ust ju je zadela kakor strela z jasnega. Najprej niti pokazal ni, da živi; zdaj pa se mu razleze po licih rahel smehljaj.

»Pustita ju!« nadaljuje možak. »Nikar se za mojo borno zadevo še dalje ne trudita! Njuna usoda ju bo že še pravočasno dohitela. Če bi pa plemenita go-

spoda, ki sta mi po neki izredni sreči prišla na pomoč, hotela napolniti čašo moje hvalečnosti do vrha, bi vaju prosil za skrajno dobroto, da prerežete moje vezi.«

Tedaj šele zapazita, da ima zapestji na hrbtu trdno zvezani. Mrmraje prereže Mihael vezi. Kitajec se s precejšnjim naporom postavi na noge in si oprostí vrat vrvi, nato pa se vsakemu posebej pokloni in pravi:

»Neskončno veliko sem vama dolžan; upam pa, da se mi bo še kdaj ponudila prilika, ko vama dokazem, da na svoj dolg nisem pozabil.«

Mihael je bil dosti dolgo časa na Kitajskem, zato je lahko spoznal, da mož pred njim ni mali kramar ali pa kmet, kakor bi bil mogel sklepati iz njegove obleke. Obnašanje in govorjenje je pričalo, da je mož ali učenjak ali pa plemič. Zdjaj pa se mu je tudi poznalo, da želi mladima tujcema čudni prizor pojasniti. Seveda ga pa nista nič vprašala, ker sta bila preveč presenečena, da bi sploh mogla govoriti.

»Čisto naravno je, da se čudita,« jima reče. »Prišel sem v to podrtijo zato, da se snidem z dvema možakoma, ker smo hoteli urediti neko kupčijsko zadevo; seveda sem mislil, da jima lahko zaupam. Pa moja zaupnost ni bila umestna. Nenadoma sta me namreč napadla in me premagala, nato pa me na vsak način hotela prisiliti, da jima obljubim odkupnino, tedaj pa se je pojavila vajina častitljivost. Bil je pa tudi skrajni čas, kajti jaz sem se pokazal trdega kot granit, onadva sta me pa tudi pregovarjala na tak način, da bi moral umreti, ako bi ne bila prav tedaj vidva dospela.«

»Ali bi vas bila umorila?« vpraša Lovro.

Ljudska knjižnica za založništvo v Ljubljani: 29. zvezek: Sarinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVJE, 28 Din, vez 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (iz slikami), 24 Din, vez 32 Din. — 32. zvezek: Reinhold, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavica, NA SINAJ, 30 Din, vez 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez 42 Din. — 34. zvezek: Bracket, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znanke! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Kdo bi vzel v oskrbo 12 letno deklico poštenih staršev, ki je dovršila l. razr. mešč. šole z dobrim uspehom. Najraje bi se izučila v kaki trgovini. Naslov v upravi pod št. 7259.

Gospodična

vajena kavarne, želi priti v kavarno kot natakarica za 1. julij ali po dogovoru. Sprejme tudi kakor drugo boljše mesto k otrokom ali drugim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7256.

Zasluzek

Zastopnik!

Oddamo še nekaj posebnih zastopstev. Le zmožni in agilni gospodje, ki bi se intenzivno pečali s prodajo naših prvovrstnih gramofonov in plošč in različnimi drugimi novostmi, naj pošljejo svoje ponudbe na trdiko »Gramofon« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva 34.

Potniku,

ki potuje po deželi, damo v prodajo proti proviziji zelo praktičen predmet. Prodajni rajon — cela država. Pismene ponudbe na »Levante« — poštini predal 209.

Službo dobe

Tamburirco

spretno, sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe na B. Pušnik, Vojnik pri Celju.

Šoferja

za osebni avto, le popolnoma treznega in vajenega manjših popravil — sprejemem. Leop. Pristavec, Preserje pri Ljublj.

Slugo išče

elektrotehnično podjetje. Nastop takoj. Samo pismene ponudbe z navedbo zahtevkov na upravo lista pod »37.903/7203«.

Služkinja

zmožna samostojnega gospodinjstva, pridna, poštena, varčna, dobi stalno službo takoj. Starost 25—30 let. — Naslov v upravi pod št. 7253.

Deklico

pridno in pošteno iščem za pomoč gospodinjji. Starost 14—18 let, za trgovino in gostilno na deželi. Pismene ponudbe na upravo do 15. julija pod »Trgovina in gostilna« št. 7254.

Prodajalko in učenca

dobro verzirano manu-fakturstinjo, zmožno slovenskega in nemškega jezika, ter močnega in zdravega učenca z eno ali dvema meščanskima šolama sprejme trgovina Anton Petek v Konjicah.

Objave

Intelligen. gospodična želi priti k premožnim ljudem na počitnice. Ponudbe pod: »Nemščina in šivanje« št. 7230.

Adresar:

za Dravsko banovino industrije, večje trgovine in obrti, ki je izšel za časa X. jubilejnega ljubljanskega velesejma. — Adresar je lepo urejen in razdeljen v branže, kot:

- I. Rudniki in topilnice
- II. Lesna industrija, trgovina in obrt
- III. Železna
- IV. Tekstilna
- V. Prehrana
- VI. Elektrotehnična
- VII. Gradbeni in keramični
- VIII. Papirna
- IX. Grafična
- X. Časopisi
- XI. Kemična
- XII. Usnjarska
- XIII. Radio, gramofoni in glasbila
- XIV. Avtomobili
- XV. Razne industrije, trgovine in obrti
- XVI. Denar. zavodi, špedicije, transp. družstva, javna skladišča, car. posredniki, agenture in kom. inform. pisarne ter reklamni zavodi
- XVII. Pregled važnejših zdravilišč, kopališč in letovišč v Dravski banovini

Naroča se pri REKLAMA »SATURN« - Ljubljana, Gosposvetska c. 5.

Adresar stane: pri plačilu vnaprej 35 Din kom. ali pri povzetju 37 Din komad.

Pri naročilu 10 komad. ali več 10% popusta.

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kroglice

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Polnojarmenik

Ester 65 cm, dobro ohranjen, še v pogonu, zaradi povečanja za 30.000 Din, z jamstvom, da brezhibno obratuje, naprodaj. — Vprašati: Mag. Zagreb, Vlaška ulica 53.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja - Fran Šuštar, Dolenjska cesta, Telefon 2424

Osebni avto

Chevrolet (odprt, Type 1928), vožen 14 tisoč km in tovorni avto Chevrolet, Type 1928, 34.000 km, oba v popolnoma brezhibnem stanju, ugodno prodaja Nastran, mlin, Radomlje.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in povrnitkih
najcenejši!

Srnjaka in srnjico

letošnja, udomačena — prodam. Naslov v upravi pod št. 7197.

Konj

angleški, polkrven, 7 let star, za lahko vožnjo, kakor tudi za jahanje sposoben, poceni naprodaj v Tovarni za klej.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnji uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Razno

Pljučal

Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt), Sečovo, p. Rog. Slatina. Zahtevajte prospekte.

Natečaj!

Duševna bolnica v Topovici pri Nišu — išče

kuharico ali kuharja

Mesečna plača 2000 Din, stanovanje in hrana zastop. Reflektanti naj pošljejo svoje prošnje najkasneje do 15. julija t. l. — Prošnji je treba priložiti: 1. krstni list, 2. potrdilo, da je naš državljan, 3. občinsko potrdilo o narodnosti, 4. potrdilo o strokovni kvalifikaciji, 5. potrdilo o politično moralnem vedenju; in ako je možki, potrdilo, da je zastopil vojaški obveznosti. — Iz pisarne Bolnice za duševne bolezni v Topovici pri Nišu, št. 2871 od 16. junija 1930.

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. »TRISUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Stavbni les

deske za obijanje stropov i. t. d. Trd, parjen bukov, hrastov in javorov les, več let naravno sušen - ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah trdka

REMEC - CO.

LJUBLJANA, Kersnikova ulica 7.

Dostavlja se v Ljubljano in okolico na lice mesta.

ANTOXYD

jugoslovanskega izvora neuničljiva nestrupena pri uporabi štirikrat izdatnejša dvakrat cenejša kakor minij

najboljša najekonomičnejša ZAŠČITNA BARVA PROTI RJI RUDARSKA ZDRUŽBA TROJANA Dunajska cesta 1/IV. — LJUBLJANA

JE V PRODAJI; A. Keber, Ljubljana, Marijin trg 2; Fr. Berjak, Kranj; Udovič & Lampe, Novo mesto; Ed. Povalec, Maribor, Meljska 29; Iv. Šega, agentura, Murska Sobota.

Razpis

Krajevni šolski odbor mestne občine Ljubljanske razpisuje izvršitev vodovodne napeljave in opreme stranišč v šolskem posloju na Barju.

Ponudbe je vložiti pri mestnem gradbenem uradu do dne 30. junija 1930 ob 11 dopoldne. Tam se tudi dobe potrebni pripomočki za vlaganje ponudb.

V Ljubljani, dne 23. junija 1930.

Krajevni šolski odbor mestne obč. Ljublj.

Župan: Dr. Puc l. r., predsednik.

Gramofonisti!!

Vsa popravila na Vaših aparatih, čiščenje in mazanje istih izvršimo v naši specialni delavnici za mehaniko. Izvršimo tudi vsa v precizno mehaniko spadajoča dela točno in ceno. Rezanje zobnih koles. Nadomestne, posamezne dele k različnim gramofonom in najfinije igle vseh vrst vedno v zalogi. Največja zaloga prvovrstnih aparatov in najnovejših električno posnetih plošč.

»GRAMOFON« A. RASBERGER, Ljubljana, Miklošičeva cesta 54. Ceniki zastop. Tvorliška zaloga. Ceniki zastop.

Uničavajte molje.

Varujte krzno in vse ostale zimske predmete. **Fly-Tox (Flaj-Tox)** uničuje vse insekte, kar je spomladi, ko mrčes nese jajca, najlažje doseči. Kupite še danes kanto FLY-TOX-a in brizgalnico razprševalko. Zahtevajte povsod izvirni višnjevi zavitek s franc. napisom. Zastopstvo za Slovenijo: Dr. A. Kansky, kemična tovarna - Ljubljana - Krekov trg št. 7.

Opr. št. 1000/4—1930 l.

RAZPIS

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, zastopan po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, bo oddal pri gradnji uradnega posloja ekspozitive v Mariboru, Sodna — Marijina ulica, sledeča dela:

1. Zemeljska dela, to je izkop in planiranje.
2. Ostala težaška dela, zidarska dela, železobetonska dela, tesarska dela.
3. Krovška dela, kleparska dela.

Ponudbe se morejo staviti posebej za vsako delo, odnosno za vsako izmed razpisanih skupin. V proračunu je vsloviti enotne cene. V originalnem izvodu proračuna morajo biti cene lastnoročno vpisane, skupne cene se morajo točno pomnožiti in sesteti, končne zneske proračuna pa izpisati s številkami in besedami.

Ponudbe, kolkovane s kolkom 100 Din in z vsemi predpisanimi prilogami naj ponudniki vložijo v posebnih zapečatenih ovojih z napisom: »Ponudba za izvršitev..... del pri gradbi ekspozitive ljubljanskega okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru«.

Vse ponudbe naj se vložijo v vložišču Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, in sicer za zemeljska dela, navedena pod točko 1. tega razpisa

do 9. julija 1930 do 10 dopoldne.

Ponudbe za vsa ostala dela, navedena v točkah 2. in 3. razpisa pa

do 26. julija 1930 do 10 dopoldne.

Javna ponudna licitacija se bo vršila za dela, navedena pod točko 1. razpisa

dne 9. julija 1930 ob 10 dopoldne.

Za dela, navedena pod točko 2. in 3. razpisa pa

26. julija 1930 ob 10 dopoldne,

in sicer vsakokrat v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, soba št. 200.

Vsak ponudnik mora položiti pri blagajni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani varščino, in sicer tuzemci v iznosu 5% proračunjenega zneska, inozemci pa v iznosu 10%. Potrdilo o položeni varščini mora ponudnik predložiti komisiji pred odpiranjem ponudb.

Kot varščino morejo ponudniki vložiti:

- a) nevinikulirane vložne knjižice kake velebanke ali gotovino;
- b) državne vrednostne papirje po nominalni vrednosti;
- c) uložnice Državne hipotekarne banke, založnice in komunalne obveznice, katere je minister financ spoznal kot primerne za varščino in jim je priznal pupilarno varnost. Obveznice se zaračunajo po borznem tečaju, toda ne preko nominalnega zneska;
- d) garancijsko pismo denarnega zavoda I. reda, ki je registrirano pri generalnem inšpektoratu Ministrstva financ kot začasna varščina. Tako varščino je ponudnik dolžan tekom 8 dni izmenjati v eno izmed zgoraj navedenih varščin.

Zdražitelj dela je dolžan pri podpisu pogodbe povišati varščino na 10% (za inozemce 20%) proračunskega zneska.

Vsak ponudnik mora predložiti pismeno izjavo, da so mu znani vsi pogoji licitacije, katere sprejme v polnem obsegu brez pridržka.

Ponudbi mora biti predloženo pismeno potrdilo pristojne Trgovske in obrtne zbornice, esnafa ali sindikata o pravici sodelovanja pri javnih licitacijah.

Zasluzek se izplača po Poštno-čkovnem uradu in le na izrečno željo zdražitelja v gotovini.

Ponudbe, ki ne bi odgovarjale vsem stavljenim pogojem, kakor tudi vse naknadno došle ali brzojavno prijavljene ponudbe se ne bodo upoštevale.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani ni dolžan sprejeti niti ene ponudbe in tudi najcenejše ne in ni dolžan utemeljiti izvolitve zdražitelja.

Vse za razpis potrebne pripomočke dobe reflektanti v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani za 100 Din.

Vsa potrebna pojasnila dobe zainteresirani v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, soba št. 201, v času od 8 do 12 dopoldne.

V Ljubljani, dne 24. junija 1930.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Inserirajte v „Slovenca“!

PRISRČNA ZAHVALA

VSEM, KI SO NAŠEMU LJUBEMU OČETU, TASTU IN STAREMU OČETU, GOSPODU

FRANCU SCHROLLU

IZKAZALI ČAST NA POTI K VEČNEMU POČITKU IN Z DAROVANJEM VENCEV.

SLATINA - RADENCI, 21. JUNIJA 1930.

Zahvala. Ob bridki izgubi, ko je dne 21. junija 1930 ob 10 zvečer, po dolgi in težki bolezni, večkrat prevedena s sv. zakramenti, v 78. letu starosti izdihnila svojo plemenito dušo naša predraga, nadvse ljubljena in nepozabna mati, gospa

Neža Grom roj. Potrebuješ

smo prejeli toliko izrazov sočutja, da nam ni mogoče se vsakemu posamezniku zahvaliti. — Zato izrekamo tem potom našo najpriskrnejšo zahvalo vsem, ki so nam lajšali našo bridkost in bol, jo med boleznijo obiskali in tolažili, jo na mrtvaškem odru kropili in ji darovali krasni venec in cvetje, ter jo spremili na zadnji poti v tako velikem številu.

Prav posebno pa se zahvaljujemo preč. gg. Ign. Skobetu in Fr. Blažiču za tolažbo in duhovno pomoč rajniki med boleznijo in preč. g. Skobetu še posebno za spremstvo na njeni zadnji poti, domačim pevcom, predvsem pevovodji g. Janku Mesecu za v srce segajoče žalostinke pred hišo, v cerkvi in ob grobu, nadalje III. redu sv. Franciška z zastavo in ženski Marijini družbi, rodbinam Gregorka, Potrebuješ in Iskra ter vsem ostalim sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so drago nam pokojnico spremili do groba.

Stara Vrhnika, 25. junija 1930.

Rodbina GROM.